Karščiausios sezono naujienos ir įžymybių paslaptys!

ŽMONIŲ ISTORIJOS

2012 Rugpjūtis (1)

Premjero atostogų nuotykiai

Užkalnis prašneko rimtai

Kai šeima svarbiau už karjerą

Katytė balta, katinėlis juodas

Duoną iš Agnės rankų

tiražas 140 000!

www.200darbu.lt

PERNAI LIETUVOS EKSPORTAS IŠAUGO

38 %

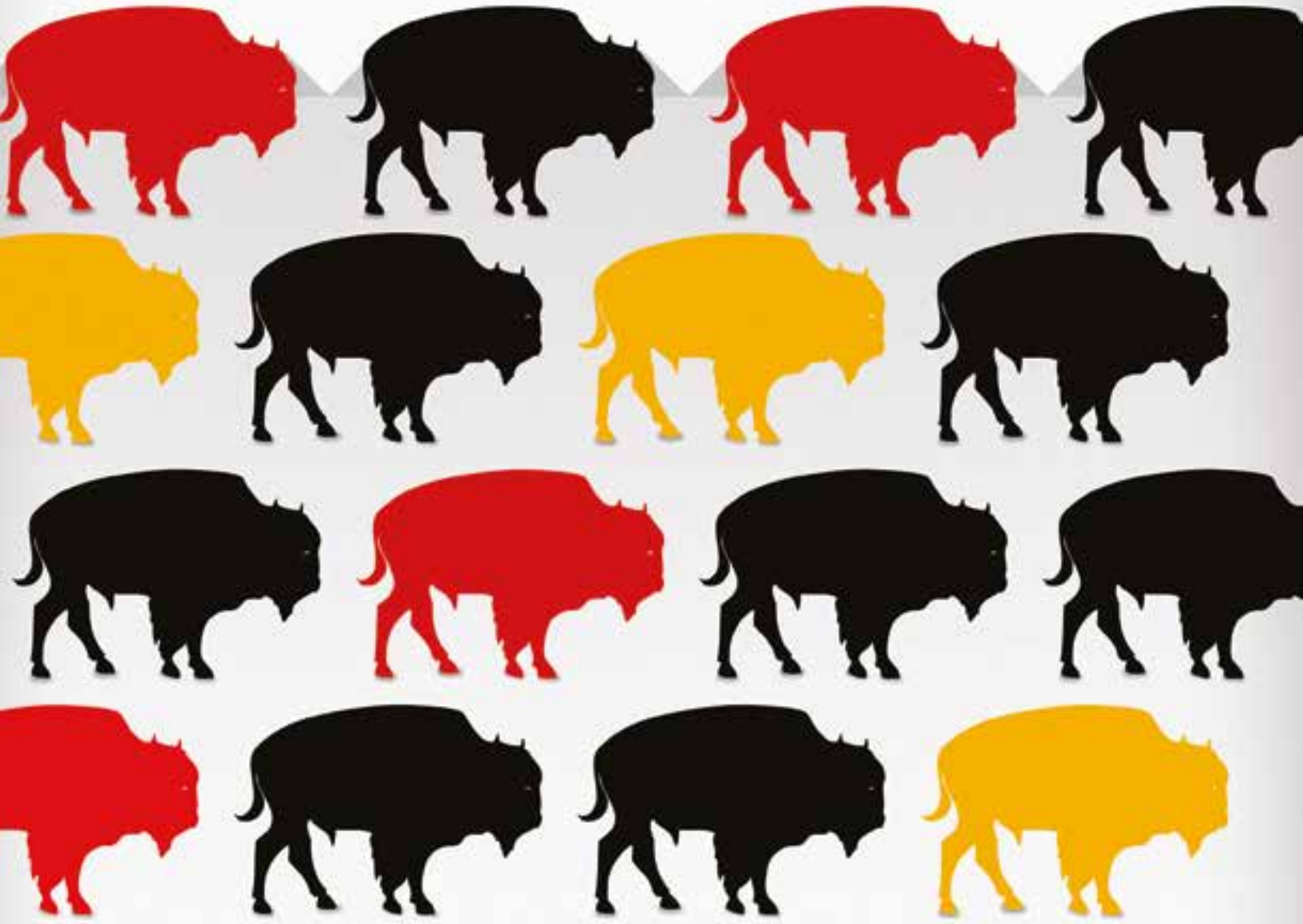

Kad jis toliau augtų,
Seimo rinkimuose reikia Jūsų balso

Kartu įveikėme sunkumus.
Dabar kurkime gerovę.

Tėvynės Sąjunga —
Lietuvos krikščionys demokratai

Politinė reklama bus apmokėta iš TS-LKD politinės kampanijos sąskaitos. Rengė politinė partija „Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai“.

Vilija ir Bruknė

Nauji keliai

Agnės duona

Širdžiai miela kaimo ramybė

Šiame numeryje

susipažinsite su kita Jums daugiau ar mažiau matytų žmonių puse. Su politikos virtuve - tiesiogine šio žodžio prasme. Sužinosite, kokią duoną kepa Agnė Bilotaitė ir kaip ruošia savo pagautą upėtakį Virgis Valentinavičius. Mantas Adomėnas tuo metu skaito knygas ir vertingiausiomis dalinasi su jumis. Apie jausmus ir šeimos svarbą atvirauja Seimo pirmininkė Irena Degutienė, o Vytautas Juozapaitis pasakoja, kaip netikėtai į politiką atėjo operos keliu. Malonaus skaitymo, gražių įspūdžių, visada laukiame pasiūlymų, nuomonių ir komentarų.

Redakcija

Į viršukalnes drauge su sūnumi

Premjero vasaros su dviračiais ir baidarėmis

Didžiausia atsvara – šeima

Upėtakis pagal Virgį

Knygos, kurios įkvepia

Draugai lieka draugais

Turinys

6 psl. **MARGAS PASAULIS**

8 psl. **AGNĖS DUONA**
Agnė Bilotaitė

10 psl. **Į VIRŠUKALNES DRAUGE SU SŪNUMI**
Dainius Kreivys

12 psl. **PREMJERO VASAROS SU DVIRAČIAIS IR BAIDARĖMIS**
Andrius Kubilius

16 psl. **DIDŽIAUSIA ATSVARA – ŠEIMA**
Irena Degutienė

20 psl. **ŠIRDŽIAI MIELA KAIMO RAMYBĖ**
Rasa Juknevičienė

22 psl. **KREPŠINIO ŠVENTĘ KURIA ŽMONĖS**
Jurgis Razma

23 psl. **DIDŽIAUSIUS KALNUS PERŽENGIAME SAVYJE**
Arvydas Anušauskas

24 psl. **AŽUBALIŲ SODYBOJE SU BIČIULIAIS**
Audronis Ažubalis

26 psl. **DRAUGAI LIEKA DRAUGAIS**
Donatas Jankauskas

27 psl. **ŽMOGUS, KURIUO GALIMA PASITIKĖTI**
Arvydas Vidžiūnas

28 psl. **ĮKVEPIANČIOS KNYGOS**
Mantas Adomėnas

31 psl. **KELIONĖ, KURIĄ ATSIMINSIU**
Paulius Saudargas

32 psl. **GIMĘS SU FOTOAPARATU**
Kazys Starkevičius

34 psl. **NAUJI KELIAI**
Vytautas Juozapaitis

36 psl. **MEILĖ – TAI DARBAS**
Kęstutis Masiulis

37 psl. **UPĖTAKIS PAGAL VIRGĮ**
Virgis Valentinavičius

38 psl. **VILIJA IR BRUKNĖ**
Vilija Aleknaitė-Abramikienė

40 psl. **GYVENIMAS SU DOMINO**
Emanuelis Zingeris

41 psl. **SUBTILUS PAPRASTUMAS**
Rimantas Jonas Dagys

42 psl. **UŽAUGINTI SŪNŲ, PASODINTI MEDĮ, PASTATYTI NAMĄ**
Stasys Šedbaras

43 psl. **KELIONĖS ISTORIJOS PĖDSAKAIS**
Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė

43 psl. **GERAS LAISVALAIKIS – NE TIK ŽVEJYBA**
Antanas Matulas

44 psl. **KAIP BŪTI SVEIKAM IR GRAŽIAM**
Vincė Vaidevutė-Margevičienė

44 psl. **VASARA ĮKVEPIA DARBAMS**
Valentinas Stundys

45 psl. **VASAROS RECEPTAI**

46 psl. **TARP ŽVAIGŽDŽIŲ**

48 psl. **MAŽIESIEMS**

50 psl. **ESĖ**
A. Užkalnis.
Šiuolaikinio nepartinio prisipažinimai

Redakcija

L.Stuokos-Gucevičiaus g. 11, LT- 01122 Vilnius,
Tel. 8 (5) 2121657
sekretoriatas@tsajunga.lt

Viršelyje – Agnė Bilotaitė. Teodoro Kiršerio nuotr.

Vyriausiasis redaktorius Mantas Adomėnas. **Vyr. redaktoriaus pavaduotojai** Kostas Tulinskas, Darius Erminaitis, Marija Pinkonytė, Erika Paneriauskaitė. **Atsakingoji sekretorė** Monika Navickienė. **Redakcija** Marijonas Vanagas, Rimantas Siaubūnas, Kristijonas Daumantas, Petras Kiškis, Gintautas Kazokas, Gabrielius Balandis, Dalius Olševskis, Monika Walther, Tomas Misiūnas, Antanas Guzevičius. **Kalbos redaktorė** Urtė Janonytė. **Dizainas** Fla-Master Ltd. **Fotografai** Teodoras Kiršeris, Samuelis Filipovič, Markas Kaganovičius, Viktoras Cmikeris.

Politinė reklama bus apmokėta iš TS-LKD politinės kampanijos sąskaitos. Rengė politinė partija „Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai".

STEBUKLAS, NE KREMAS

Nauja formulė, testuota trejus metus
Apsaugo nuo šešėlio (SPF 50)
Stiprina pasitikėjimą savimi
Skatina apytaką

FM

Vilnius | Kaunas | Klaipėda | Šiauliai | Panevėžys | Alytus | Marijampolė

Danutės Bekintienės vaikai ne juokais sunerimo: visą savaitgalį ji neatsiliepė į telefonų skambučius. Nuvykę į sodybą Dzūkijoje sūnūs suprato, kodėl – Seimo narė negalėjo atsiplėšti nuo grybais lūžte lūžtančių grybaviečių. O telefono ryšys miške, žinia, nekoks...

Atsirado dingusi parlamentarė

Sveikas maistas valstybės galvoms

Seimo kavinėje pasiūlyta galimybė valgyti sveiką maistą netikėtai pasiteisino: per metus LR Seimo nariai ir kanceliarijos darbuotojai suvalgė 2 tonas burokų, 1,7 tonos morkų, taip pat populiarūs cukinijos ir ridikėliai. O gilių kavos 2012 metais išgerta virš 2000 litrų. Kažin, ar ji padeda išlikti žvaliems priiminėjant naktines reformas?

Clintas Eastwoodas – už pokyčius

Legendinis Amerikos aktorius ir režisierius Clintas Eastwoodas viešai parėmė respublikonų kandidatą į prezidentus Mittą Romney. "Manau, mūsų šaliai reikia stipraus postūmio", žurnalistams sakė 82-ejų metų konservatorius, daugelio Oskarų laimėtojas, - "Dabar mums labiau nei bet kada reikia gubernatoriaus Romney". Clintas Eastwoodas – ne vienintelė Holivudo garsenybė, remianti konservatizmo idėjas. Respublikonų rėmėjais yra ir aktoriai Sylvesteris Stallone, Bruce'as Willisas, Chuckas Norrisas, Melas Gibsonas ir, be abejo, Kalifornijos gubernatorius Arnoldas Schwarzeneggeris. Taip jau yra, kad tarp aktorių respublikonus labiau remia vyrai, ir ne bet kokie – veiksmo filmų žvaigždės. O tarp moterų dešinieji gali pasigirti scenos žvaigždžių palankumu – juos palaiko dainininkės Mariah Carey, Britney Spears ir Gloria Estefan.

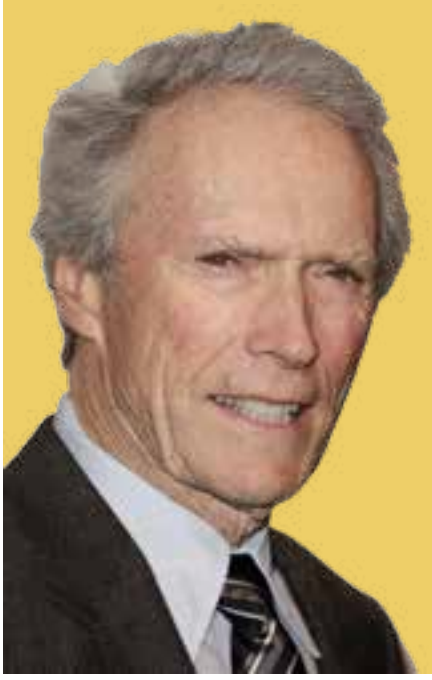

Ar žinote, kad...

...elektra, pagaminta atominėse elektrinėse, reikalauja beveik 5 kartus mažiau aukų negu saulės energija, 15 kartų mažiau negu hidroenergija, ir 3111 kartų mažiau, negu elektra, gaminama iš anglies?

Iš skirtingų šaltinių išgaunamos elektros rūšys skiriasi ne tik poveikiu aplinkai. Skirtingas ir jų vadinamasis deathprint – jų sukeliamas mirtingumas. Pasaulio sveikatos organizacijos ekspertams palyginus skirtingų šaltinių elektrą paaiškėjo, kad net ir po Černobylio ir Fukušimos avarijų saugiausia tebėra elektra, kurią gamina atominės elektrinės.

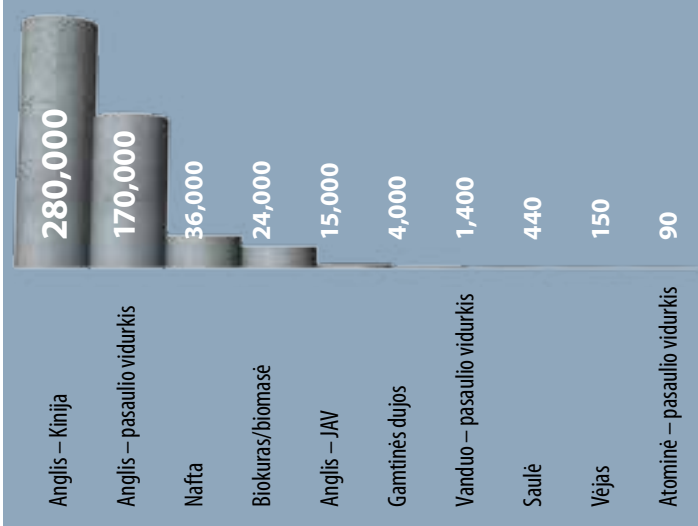

Mirtingumas (kiek mirčių sukeliama 1 trilijonui kWh pagaminti)

(Pasaulio sveikatos organizacijos duomenys)

Apie šeimą ir Seimą

Liepos 28 dieną susižadėjo Liutauras Kazlavickas. Jaunikis – kandidatas į Seimą Varėnoje, kas jo išrinktoji – kol kas nežinome. Gal Jūs atpažinsite šią paslaptingą gražuolę? Prie altoriaus porelė žengs, tikėtina, jau po rinkimų. Sklinda kalbos, kad po rinkimų žiedus sumainys ir viena žavi Seimo narė. Apie tai skaitykite išskirtiniame interviu kitame "Žmonių istorijų" numeryje.

Asmeninio archyvo nuotr.

Duobėtas kelias į politiką

Nauju savo pirkiniu nusprendęs išbandyti labiausiai duobėtą Lietuvos gatvę, verslininkas Artūras Listavičius gavo sukti į servisą. Važiuojant iš susitikimo su rinkėjais Akmenės rajone, buvo nubrozdintas A. Listavičiaus automobilio "Porsche Panamera" dugnas. "Kažką reikės keisti – arba automobilį, arba kelius. Išrinktas į Seimą, pasistengsiu, kad duobėtų kelių Akmenės rajone nebeliktų", svarstė kandidatas Akmenės-Joniškio apygardoje.

Stiliaus ekspertai – į pagalbą vyrams

Daugumą Lietuvos vyrų kamuoja bėda, kurios vardas – PVS: Pusiau Vindzoro Sindromas.
Tai – valstybės vyrų labiausiai pamėgtas kaklaraiščio mazgas (angliškai Half Windsor). Pasaulio mados ekspertai jį laiko mažiausiai patraukliu ir elegantišku būdu susimazgyti kaklo puošmeną. Siūlome Jūsų dėmesiui receptą, kaip susirišti lengvą ir grakštų mazgą Four in hand ("Keturi rankoje").

AGNĖS DUONA

Jeigu į svečius pasikviesite politikę AGNĘ BILOTAITĘ, tikrai būsite nustebinti jos išradingumo. Greičiausiai dovanų iš krepšio ji jums išims kepalėlį duonos. Ir tai bus ne šiaip duona, o juoda, bemielė ir dar jos pačios kepta. Žinoma, jums pasiseks, jeigu energingoji šviesiaplaukė įtemptoje darbotvarkėje bus radusi minutę kitą laisvo laiko.

Bet grįžkime prie neįprastos, tačiau labai širdį nudžiuginančios dovanos. Tikriausiai pamanysite, kam jaunai moteriai reikia vargti virtuvėje – duonos tešlai gerai išminkyti reikia ne tik laiko, bet ir jėgų – juk šiuo metu parduotuvėse tokia didžiulė duonos pasiūla. Tikriausiai sunku būtų suskaičiuoti visas rūšis. „Ji kvepia kitaip, – įsiterpia Agnė.– Kartą juoda namine duona mane pavaišino viename Klaipėdos rajono kaime. Pirmas kąsnelis sugrąžino į vaikystę. Vasaras dažnai leisdavau pas dėdes ir tetas Veiviržėnuose arba Skomantuose. Šiltos dienos, šienapjūtė... Pievose su būriu vaikų grėbdavome šieną, o vakare lėkdavome į upelį maudytis. Linksmi laikai! Vėliau laukdavo šviežia duona, pienas, iš sodo surinktos uogos. Nuostabiausi atsiminimai.

„Taip, taip, laikas pastaruoju metu tampa viena didžiausių vertybių, todėl kaskart galvoju, kaip tinkamiau jį suplanuoti, kad užtektų ir mieliems užsiėmimams bei brangiems žmonėms“

Žinote, duonos kepimas mane nukelia į tuos laikus, o geri prisiminimai labai pakelia nuotaiką. Kita vertus, kodėl kepu duoną pati, nes tai – mūsų tautos senos tradicijos, su ja susiję daugybė papročių. Vienas jų – duonos dovanojimas. Juk tai nėra paprastas materialus dalykas. Per visą duonos kepimo ir pasiruošimo procesą moteris įdeda labai daug meilės, šilumos, kuria pasidalija kam nors įteikdama kepalėlį duonos. Aš darau taip pat. Kitaip ir negalėtų būti. Tos, kurios namuose kepa duoną, puikiausiai supranta, apie ką kalbu. Visoms patariu tai daryti arba bent pamėginti.“

Agnė dažniausiai duoną kepa porą kartų per mėnesį, po du kepalėlius. Pagal nuotaiką ir norą tešlą paskanina sėmenimis arba kitokiomis sėklomis, kartais riešutais. Šį mielą darbą paprastai ji daro namuose Klaipėdoje. „Vilniuje orkaitė, deja, ne tokia gera“, – šypteli pašnekovė.

Pradėjus pokalbį apie maistą Agnė sako pastebinti kad pastaruoju metu žmonės pradėjo daugiau dėmesio skirti kokybiškiems produktams. Ypač ši tendencija ryškėja Vilniuje. „Tai rodo vis daugiau atsirandančių mažyčių maisto krautuvėlių, ūkininkų turgelių. Ten tikrai produktai kitokie. Mane džiugina mintis, kad žmonės galvoja apie savo sveikatą. Ne kartą pati pirkau ir supratau, kad ūkininko sūris skanesnis, obuoliai traškesni, dešra kvapnesnė. Žinoma, nesu fanatikė ir tikrai mano šaldytuve galima rasti produktų iš didžiųjų parduotuvių. Vėlgi grįžtu prie laiko stokos, kuri neretai priverčia rinktis tai, kas patogiau ir greičiau. Tačiau aš turiu keletą sveiko gyvenimo ritualų, kurių jau laikausi daug metų. Jie padeda nuo ryto pakelti energiją. Pavyzdžiui, kiekvieną dieną pradedu nuo puodelio vandens su citrinos sultimis. Išsispaudžiu pusę citrinos. Tai – puikus vitaminų šaltinis. Be to, labai mėgstu kontrastinį dušą. Jeigu ryte nespėju padaryti mankštos arba pabėgioti lauke, šie du mano išvardyti ritualai užtikrintai išbudina“, – naudinga patirtimi dalijasi Agnė.

Jeigu ne visuotinė laiko stoka, Agnė tikrai nemažai laiko praleistų virtuvėje. Ypač tada, kai namuose laukiama svečių. Pasirodo, prie viryklės jauna moteris mėgsta eksperimentuoti ir su užsidegimu pasiduoda įvairiausioms improvizacijoms. Tarp jos mėgstamiausių patiekalų yra įvairių tautų gastronominių šedevrų. Pavyzdžiui, pagal kinų receptą paruošta kiauliena su baklažanais, paprikomis ir imbieru. Ji moka netgi sušius pagaminti! Atrodo, kad Agnei patinka egzotiški patiekalai? „Taip, jie man tikrai patinka, o ypač tie, kuriuos pagaminu pati. Išmokau jų besimokydama Vokietijoje, Miuncheno karo akademijoje. Teko studijuoti su įvairių tautybių studentais. Buvo ir japonų, kinų, jaunimo iš Tuniso. Turėjome tradiciją visi kartu ruošti valgį. Kiekvienos tautybės atstovai siūlydavo tai, kas jiems artima. Taigi turėjau puikią galimybę išmokti gardžių dalykų. Juos kartais prisimenu iki šiol“ – pasakoja pašnekovė.

Kuo Agnę gali nudžiuginti draugai ir bičiuliai? „Jie beveik visi žino, kad renku tautinius kostiumus. Tiksliau, jų dailias detales, nes visas kostiumas kainuoja labai brangiai, ypač jeigu pasiūtas rankomis. Pati turiu du tautinius kostiumus. Abu jie Mažosios Lietuvos. Vienas atspindi XVIII amžiaus stilių, kitas – šiek tiek vėlyvesnio laikotarpio. Kai tik būna proga, visada kurį nors vilkiu. Tai suteikia pasitikėjimo ir pasididžiavimo savo tautos praeitimi, kuri duoda stiprybės“, – pripažįsta Agnė Bilotaitė.

Asmeninio archyvo nuotraukos

Į VIRŠUKALNES DRAUGE SU SŪNUMI

Stilingiausiu Lietuvos politiku žiniasklaidos tituluojamas DAINIUS KREIVYS pastaruoju metu aktyviai ruošiasi naujam gyvenimo išbandymui, kuriam jį paskatino sūnus. Šis žygis gali jam pelnyti ir drąsiausio politiko vardą. Klasikinį kostiumą, kuris tapo neatsiejama jo įvaizdžio visuomenėje dalimi, laisvalaikiu iškeisdamas į sportinę aprangą, Dainius skuba į daug ištvermės reikalaujančias treniruotes. Jų kaltininkas – Daumantas.

Šįkart sportiškai aktyvaus ir ambicingo jaunuolio dėmesį patraukė Barre des Ecrins (Prancūzija) kalnas. Jo aukštis (4102 m) padarytų įspūdį ne vienam net ir patyrusiam kalnų mėgėjui. Pietinėje Alpių dalyje stūksantis žavingas kalnas yra laikomas viena pietinių Alpių kalnyno puošmenų (beje - tai antras pagal aukštį kalnas Prancūzijoje), bet kol kas Dainius su Daumantu yra vieni iš nedaugelio lietuvių, užsibrėžusių tikslą išbandyti savo stiprybę ekstremaliose Barre des Ecrins viršūnės paieškose.

Jau ilgai slidinėjimu besidžiaugiantys Kreivių šeimos vyrai šį iššūkį priėmė kartu ir drauge treniruojasi kopimui į šio prancūziškojo Everesto viršukalnę. Dainius Kreivys džiaugiasi, kad tokios šeimyninės treniruotės dar labiau suartina su sūnumi ir didžiuojasi Daumanto pasiryžimu kartu išbandyti jėgas. Dainiaus žmona Dalia taip pat mėgsta kalnų sportą, o slidinėjimas jau tapo neatsiejama šeimos atostogų dalimi. Tačiau mažajai Gabrielei Marijai dar tik ketveri, tad šįsyk moteriškoji Kreivių šeimynos pusė nusprendė nelenktyniauti su vyrais kopdama į Barre des Ecrins, nors visapusiškai palaiko savo vyrus - ir padrąsinimais, ir net ieškant parengiamosios literatūros apie alpinizmą. Sunku patikėti, kad nors ir įpratę jausti kalnus sau po slidėmis, Dainius su Daumantu iki šiol į juos nekopė, vis dėto dinamiško laisvalaikio mėgėjų akyse baimės nėra: „Svarbu geras pasiruošimas ir geras planas. Kaip ir viskam gyvenime.“ – patirtimi dalijosi buvęs valstybės ūkio ministras Dainius Kreivys.

Rinkimų šūkiu „Stipri Lietuva“ išgarsėjęs politikas bando siekti įvairiapusės stiprybės. Dainius mano, kad pasiruošimas užlipti į Barre des Ecrins kalną bei šio plano įgyvendinimas yra ne tik fizinės, bet ir dvasinės ištvermės reikalaujantis darbas. Taip jis teigia įsivaizduojąs ir Lietuvą – ne tik fiziškai, bet ir morališkai stiprią, žingsnis po žingsnio artėjančią prie naujų, užsitarnautų pergalių. Visada pasitempusį ir nepriekaištingai tvarkingą politiką nuolat žavėjo disciplinuotas tikslo siekimas, tad kad ir ką darytų – ar kabinete plušėtų besiruošdamas artėjantiems rinkimams, ar sporto aikštelėje treniruotųsi prieš kopdamas – Dainius teigia esąs pasiruošęs įdėti daug darbo. Tuo tarpu į suaugusiųjų pasaulį dar tik žengiančiam smalsiam Daumantui tėvo pavyzdys labai svarbus – nuo pat vaikystės juos vienija tiek sportas, tiek jį lydintys pokalbiai apie gyvenimą – nuo knygų iki kino pasaulio naujienų. Daug laiko kartu praleidžiantys tėvas ir sūnus vertina savo ryšį, kuris bėgant laikui tik tvirtėja – šešiolikmetis Daumantas turi ko pasimokyti iš atkaklaus tėvo, kuris nenuilstamai skiria daug dėmesio dvasiškai, tiek fiziškai tobulėti – namuose sukaupta gausi biblioteka liudija, kad po įprastos sudėtingos darbo dienos Dainius mėgsta atsipalaiduoti ne tik mankštindamas raumenis. Ne paslaptis, iš ko Daumantas išmoko dailiai užsirišti kaklaraištį ir elegantiškai rengtis. Visą gyvenimą savimi ir šeima atsakingai besirūpinantis vyras, diplomuotas istorikas ir ekonomistas tiki, kad kiekvienas jo sprendimas turėjo įtakos vėlesniam posūkiui į politiko kelią. O kol kas mokykloje besimokantis Dainiaus sūnus Daumantas dar neskuba dalytis tolesniais ateities planais, jis kaupiasi artimiausiam tikslui – žygiui į sniegynuose skendinčią bei debesis rėžiančią Barre des Ecrins viršūnę.

Jis teigia įsivaizduojąs ir Lietuvą – ne tik fiziškai, bet ir morališkai stiprią, žingsnis po žingsnio artėjančią prie naujų, užsitarnautų pergalių

Asmeninio archyvo nuotraukos

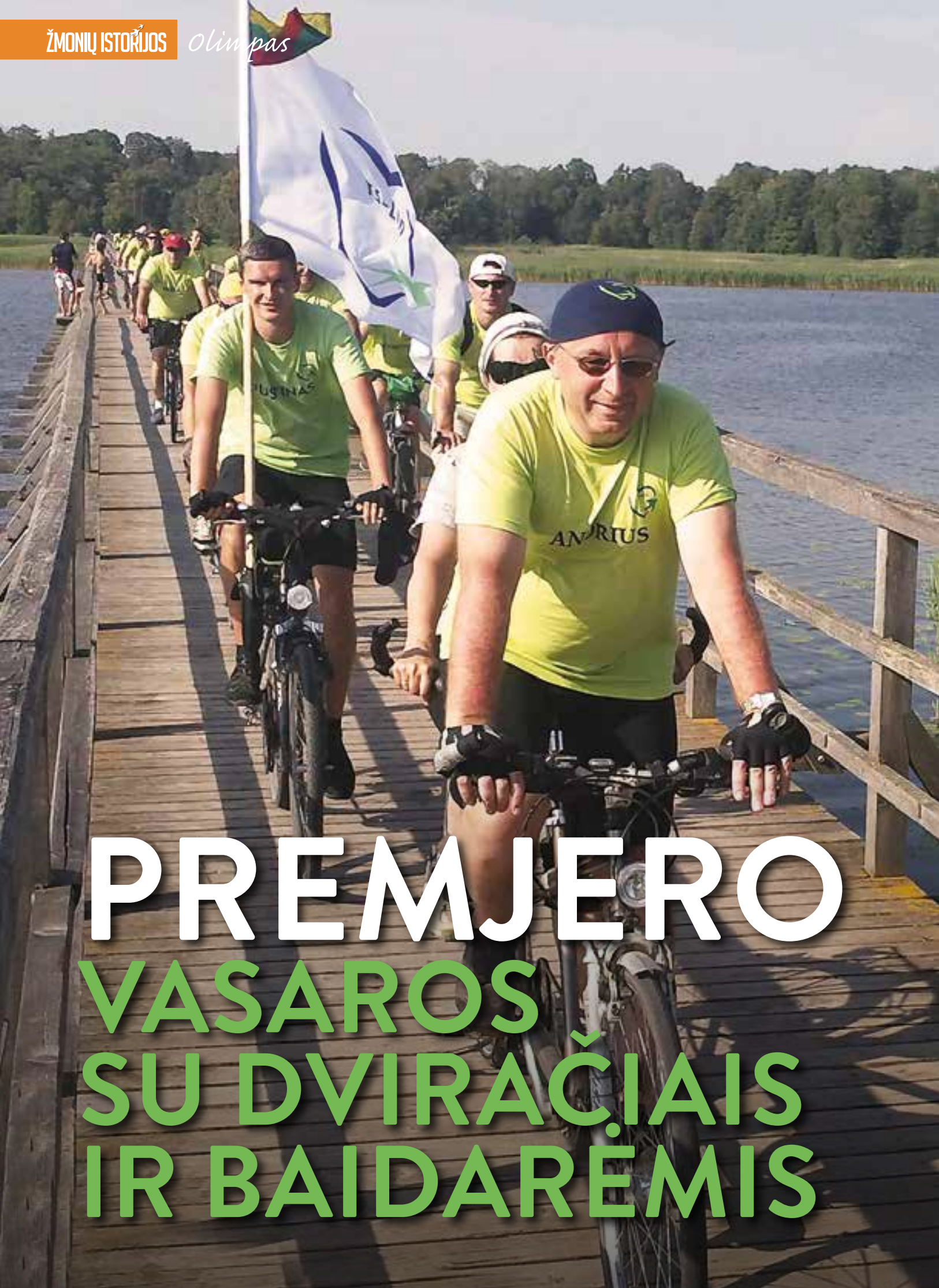

PREMJERO VASAROS SU DVIRAČIAIS IR BAIDARĖMIS

Rasa Kubilienė

Taigi, kokie įspūdžiai? Įsimintiniausios žygio akimirkos?

Per visą dviračių žygį įveikėme 690 kilometrų Lietuvos asfaltuotais keliais ir dulkėtais žvyrkeliais. Tai buvo ir geros atostogos, ir puiki proga pabendrauti su žmonėmis. Dviračių žygio „Suk į dešinę“ vienas iš tikslų ir yra susitikti su vietos žmonėmis, savo akimis pamatyti, kaip jie gyvena, kaip keičiasi ir gražėja Lietuva. Į tokius dviračių žygius su bendraminčiais vykstu jau daugiau nei dešimtį metų ir galiu drąsiai sakyti, kad esu išvažinėjęs Lietuvą skersai išilgai. Esam numynę tiek, kad beveik nebeįmanoma sudaryti maršruto, kuriame būtų anksčiau nelankytų vietų. Bene svarbiausia, kad ir šiemet savo akimis pamatėme nemažai teigiamų pokyčių. Dabar provincija atsitiesia, vietos bendruomenės tampa vis aktyvesnės, ima lenktyniauti tarpusavyje, drąsiai imasi naujų iniciatyvų bei ambicingų projektų. Kiekviename žygyje pastebime, kad žmonės tvarkosi vis gražiau: tai čia, tai ten, žiūrėk, namas naujai perdažytas, sodai ir gėlynai pagražėję, apsileidimo ir apšepimo mažiau.

Įsimintinų akimirkų tikrai netrūko. Per žygį teko teko pabūti ir krikštynose, ir vestuvėse. Labiausiai įstrigo apsilankymas mano močiutės kaime Kvetkuose, Biržų rajone, kur gimė ir augo mano tėvas, lietuvių literatūros tyrinėtojas Vytautas Kubilius. Ten pat stovi Lenkijos prezidento Bronisławo Komorowskio giminaičio Leono Komorowskio statyta bažnyčia. Vietiniai šią giminę vadina Kamarauskais. Stiprų įspūdį paliko ir apsilankymas būsimos Visagino atominės elektrinės statybų aikštelėje, susitikimas su dviratininke Simona Krupeckaite Panevėžio „Cido“ arenoje bei jos simbolinės palydėtuvės į Londono olimpiadą. Beje, šią vasarą Aukštaitijoje matėme ypač daug gandrų.

Kadangi dviračių žygyje dalyvaujate vienuoliktą kartą, vadinasi, jus žavi aktyvus poilsis? Nevilioja saulėti pajūrio kurortai?

Aktyvus poilsis tuo ir žavi, kad raumenų nuovargis atkuria psichologinę ir žmogiškąją pusiausvyrą. Mėgstu ke-

Asmeninio archyvo nuotraukos

biliais. Man patinka susidurti su priešiškais vėjais, patinka savo rankose stipriai laikyti vairą ir jausti stabdžius. Jei atvirai, nelabai net ir žinau, kas yra tie „saulėti pajūrio kurortai“. Dviratis, baidarė, palapinė, laužas, košė, laiko patikrinti, ištikimi draugai ir žmona Rasa – labai daug metų taip tradiciškai atostogauju ir nebūčiau konservatorius, jei kasmet ką nors norėčiau keisti. Nuovargio nejaučiu, nes ir ne atostogų metu, savaitgaliais, dviračiu numinu po šimtą kilometrų. Žiemą su žmona slidinėjame, jei oras netinka nei važiuoti dviračiu, nei slidinėti ar plaukti baidare, tiesiog daug vaikštom pėsčiomis.

Ar toks poilsis padeda bent trumpam užmiršti rūpesčius?

Be abejo, dviratininkui vėjas geriausiai išpučia įkyrias mintis iš galvos, fizinis krūvis puikiai išvalo smegenis. Visą dieną atmojavus baidarės irklais darbo reikalai lieka kažkur toli. Šiemet Dzūkijoje kai kuriuose upeliuose tai buvo panašiau į pėsčiųjų žygį, kai baidares teko neštis. Kita vertus, didžiulis malonumas ir poilsis yra galimybė ramiai gerą knygą paskaityti. Esu knygius, tad per atostogas būtinų veiklų sąraše visada laiko yra bent keletui naujų knygų perskaityti. Didelį malonumą suteikia bendravimas su artimaisiais, žaidimai su anūkais.

Pasakykite atvirai, ar politikui prieš Seimo rinkimus įmanoma atsipūsti nuo minčių apie politiką ir ramiai pailsėti? Jums tai pavyksta?

Meluočiau, jei sakyčiau, kad per atostogas visiškai nesidomiu, kas vyksta valstybėje ir pasaulyje. Man tai įdomu visuomet, nenesvarbu, kad ir kur būčiau. Tačiau bendravimas su žmonėmis, buvimas tarp jų, nuoširdus pokalbis su geraširdžiu dieduku dzūkų kaimo ulyčioje kartais vertingesnis ir įdomesnis nei oficialūs susitikimai Vyriausybės rūmuose. Nuoširdžiai tikiuosi, kad per šias smagias atostogas sukaupta ir atnaujinta bendravimo su paprastais Lietuvos žmonėmis patirtis padės Vyriausybės darbus rikiuoti kiek geriau ir prasmingiau.

Pas Aukštaitijos tautodailininkę

Bendravimas su žmonėmis, buvimas tarp jų, nuoširdus pokalbis su geraširdžiu dieduku dzūkų kaimo ulyčioje kartais vertingesnis ir įdomesnis nei oficialūs susitikimai Vyriausybės rūmuose

A. Kubilius jaunuosius į gyvenimą išlydi ant tandemo.

A. Vyšniausko nuotraukos

ŠEIMA DIDŽIAUSIA ATSVARA

Su Seimo Pirmininke IRENA DEGUTIENE kalbame apie svarbiausius gyvenimo dalykus ir apie gebėjimą laviruoti. Ne tik politikoje, bet ir asmeniniame gyvenime.

Asmeninio archyvo nuotr.

Negaliu nepaklausti apie jūsų gebėjimą būti viena žymiausių Lietuvos politikių ir kartu išlikti šeimos moterimi. Ne kartą esate teigusi, kad neįsivaizduojate karjeros be šeimos.

Tikrai, be šeimos savo gyvenimo ir karjeros neįsivaizduoju. Nes visų pirma esu moteris: mama, močiutė, žmona. Ir tik paskui – politikė. Mano vyras Gediminas yra vienas artimiausių ir svarbiausių žmonių. Į jo petį visada galiu atsiremti, visada žinau, kad iš jo sulauksiu vertingų patarimų ir pastabų. Gal pasirodysiu senamadiška, bet moteriai ir vyrui visuomet svarbiausia turi būti šeima, o ne karjera. Sėkmingą gyvenimą galima kurti tik tvirtai stovint ant stiprių pamatų. Toks pamatas yra šeima. Galbūt yra žmonių, kurie gali pradėti siekti profesinių aukštumų ir nesukūrę šeimos, tačiau esu įsitikinusi: kiekvieno žmogaus gyvenime ateina diena, kai suprantame, jog vien karjeros negana, kad trūksta ko nors tikro ir pastovaus.

Net ir į oficialią savo biografiją esu įsirašiusi: kiekvieną nuo politinės ir visuomeninės veiklos laisvą minutę stengiuosi praleisti su šeima. Ir nėra svarbu, ką visi drauge veikiame. Tiesiog gera būti kartu

Ir šią atramą jums suteikia vyras?

Ne tik vyras, bet ir vaikai, taip pat per pastaruosius metus pagausėjęs anūkėlių būrys. Taip pat mano vaikų sutuoktiniai bei jų tėvai. Tie, kam tai jau yra tekę patirti, žino, koks tai geras jausmas. To dar nepatyrusiems nuoširdžiai linkiu sulaukti tokių dienų, kai galėsite patirti tą nepakartojamą ir net sunkiai žodžiais apsakomą jausmą būti kartu su gausia šeima ir mylėti bei jaustis mylimai. Juk todėl net ir į oficialią savo biografiją esu įsirašiusi: kiekvieną nuo politinės ir visuomeninės veiklos laisvą minutę stengiuosi praleisti su šeima. Ir nėra svarbu, ką visi drauge veikiame. Tiesiog gera būti kartu.

O ką dažniausiai visi susirinkę draugėn veikiate?

Ir ko tik neveikiame! Pradedant paprasčiausiais namų buities darbais ir baigiant smagiomis akimirkomis per įvairias šeimos šventes. Tenka drauge kambarius siurbti, langus plauti, žiemą sniegą kasti, su anūkais slėpynių, gaudynių žaisti, kartu gaminti maistą ar net pašėlti skambant muzikai. Mėgstu gerą muziką, pagal kurią ir pašokti smagu.

Paatviraukite, kokių moteriškų silpnybių turite? Regis, pernai vienos mados laidos žiūrovai ir interneto naudotojai jus išrinko stilingiausia Lietuvos politike. Dažnas pastebi, kad skoningai derinate seges ir auskarus, gal dar turite kokių nors širdžiai brangių aksesuarų?

Seges tikrai mėgstu nuo jaunystės ir esu jų sukaupusi gal daugiau nei dvidešimt. Jas keisdama galiu paįvairinti ir pagyvinti tą patį drabužį. Ir beveik visas jas esu gavusi dovanų, nes visi artimieji ir draugai žino apie šią mano silpnybę. Auskarus išties stengiuosi derinti su segėmis. Tačiau ausis prasidūriau tik sulaukusi 35 metų. Gana vėlai, tačiau iki to

laiko nebuvo naujų technologijų, todėl bijodama skausmo tokiam žingsniui nesiryžau. Turiu dar širdžiai mielą ir patogų laikrodį.

Prieš keletą metų, kai buvote išrinkta Lietuvos metų moterimi, sakėte: „Niekuomet neturėjau kaukių, esu nesuvaidinta Degutienė." Ar tikrai visuomet pavyksta būti savimi?

Prieš kažkuriuos rinkimus partiją konsultavę žmonės man bandė sakyti, neva turiu kurti kažkokį įvaizdį. Tačiau dar tuomet atsakiau, kad esu tokia, kokia esu, ir nesiruošiu savęs pardavinėti kaip saldainio. Juk visi mane pažįsta tokią, kokia esu. Vieniems patinku, kitiems – ne, vienus mano emocijos žavi, kiti jų negali pakęsti. Todėl kai mano pažįstami sako, kad visai nepasikeičiau, priimu tai kaip didžiausią įvertinimą.

Tačiau vis vien su kuo nors pasitariate, kaip rengtis, ką dėvėti?

Čia vėl galime grįžti prie šeimos. Nes pirmojo įvertinimo sulaukiu iš savo vyro Gedimino. Jei jau jis pasako komplimentą ar nepareiškia pastabų – galiu būti tikra, kad apsirengiau ar pasipuošiau tikrai be priekaištų.

Kas padeda išsaugoti vidinę ir išorinę ramybę? Juk darbe pasitaiko nemažai įtemptų akimirkų?

Sakyčiau, tikėjimas, kad kiekvienas žmogus gali ir turi tobulėti. Bei įsitikinimas, kad nereikia mėginti kito žmogaus perauklėti, o būtina pradėti nuo savęs. Per gyvenimą išsiugdžiau vidinę savitvardą. Būna akimirkų, kai susivaldyti labai sunku, nes viskas viduje verda. Ne visuomet ir man tai pavyksta, ypač jei sakoma netiesa, meluojama arba šmeižiami mano šeimos nariai.

Asmeninio archyvo nuotraukos

O ta vieta, kur moteris taip jaučiasi, yra Panevėžio rajone, Tiltagaliuose, kur bėgo jos vaikystės vasaros. „Ir dabar čia gyvenimas bėga kaip senais laikais. Tie patys buities darbai, kaip sakoma, ūkis, bitės“, – juokiasi Rasa.

Namų ruoša man yra tikrų tikriausia atgaiva. Čia gali neskubėti, pasidžiaugti gamta, stebėti augalus, ramiai gerti arbatą ir pagalvoti, ar nori išsimaudyti Lėvenyje, kuris visai netoli mūsų teka, ar paskaityti knygą obels pavėsyje. Gera, kai gali mėgautis tikrais ir paprastais dalykais

Anksčiau šeima laikė vištų, bet, kaip užsiminė ministrė, išvykus iš kaimo jos sukeldavo daug rūpesčių. Dabar vienintelis gyvūnėlis sodyboje yra ministrės numylėta katytė Princesė Kicė Balkytė. „Daug vardų, nes visi rinko“, – išvydusi nustebusius veidus besijuokdama paaiškina Rasa.

Pastaraisiais metais bent jau vasaromis dažniausiai ministrę galima rasti būtent čia, o ir kitais metų laikais, jeigu tik atsiranda laisvas savaitgalis, ministrės maršrutas driekiasi link gimtųjų vietų.

Įprastai jos vasaros rytai prasideda mankšta, nes, sako, reikia pramankštinti stuburą. Tada neskubėdama moteris apeina savas valdas: apžiūri gėlynus, kurių čia tiek daug, kad įvairiaspalviai žiedai keičia vieni kitus nuo ankstyvo pavasario bemaž iki pirmų rimtų šalnų; apeina sodą, kuris mena jos vaikystę ir vis dar duoda vaisių. Tiesa, obuolių būna kas antri metai. „Bet derlingieji metai mums būna lyg stichinė nelaimė, nes vaisių būna labai daug, net sunku sugalvoti, kur juos dėti. Kepu pyragus, verdu obuolienę, spaudžiame sultis. Su jomis labai gerai marinuoti burokėlius. Gardūs būna“,– šiltai ir paprastai apie buitį ima kalbėti moteris. Net užsimiršti, kad ji – krašto apsaugos ministrė.

Kai iš miegų pakyla kiti šeimos nariai, kurie tuo metu atostogauja kaime, Rasa ruošia pusryčius. Viską daro pati. Pavyzdžiui, virtinukus, kuriuos labai mėgsta jos sūnėnais. Kadangi vienas renkasi su varške, o kitam labiau patinka su mėsa, tenka daryti abiejų rūšių. Ar ne per daug vargo? „Mano močiutė stengdavosi kiekvienam pagal skonį ir norus paruošti maistą ir aš taip elgiuosi. Net varškę pati „sutraukinu“. Iš kaimynų perku šviežią pieną, todėl galiu pasidaryti rūgpienio, kuris karštą dieną su bulvėmis, lašinukais labai tinka pietums. Matote, viskas pas mus paprasta, bet labai tikra. Net bulvių penkias vageles turime pasisodinę. Mėgstame bulvių patiekalus, kartais net vėdarų iškepu. Bet mano mėgstamiausi yra su miežinėmis kruopomis ir krauju. Gi-

ŠIRDŽIAI MIELA KAIMO RAMYBĖ

Kai reiklios ir griežtos krašto apsaugos ministrės RASOS JUKNEVIČIENĖS kas nors paklausia, kas jai padeda atsipalaiduoti, ji akimirksniu su šypsena atsako: „Ten, kur nesu ministrė."

minės jau taip įprato, kad per didžiąsias šventes jų būtiniausiai turiu iškepti. Kažkada paklausiau, gal šiemet apsieisime be šio patiekalo. Išvydau nustebusius veidus ir supratau, kad mano klausimas buvo visai netinkamas", - juokiasi Rasa.

Jos daržas šią vasarą gausus: pomidorų šakos linksta nuo raudonųjų ir geltonųjų pomidorų, lysvėse gausiai veša agurkai.

Juos šeimininkė renka kas antrą trečią dieną ir raugia. Apie jų gardumą žino ne tik giminės, draugai, bet net ir kolegos iš užsienio. „Tokia namų ruoša man yra tikrų tikriausia atgaiva. Čia gali neskubėti, pasidžiaugti gamta, stebėti augalus, ramiai gerti arbatą ir pagalvoti, ar nori išsimaudyti Lėvenyje, kuris visai netoli mūsų teka, ar paskaityti knygą obels pavėsyje. Gera, kai gali mėgautis tikrais ir paprastais dalykais", – pasidžiaugia ministrė.

Asmeninio archyvo nuotraukos

ŠVENTĘ KURIA ŽMONĖS

Šią vasarą plungiškiams pasisekė. JURGIS RAZMA savo krašto žmonėms nusprendė sukurti krepšinio šventę – jis Londono olimpiados krepšinio turnyro pakvietė žiūrėti kartu dideliame ekrane. Negana to, į pirmąją tokią transliaciją atvyko ir legendinis krepšininkas Sergejus Jovaiša.

Nors jaunoji Lietuvos plaukikė Rūta Meilutytė Londono olimpiadoje pirmoji išgarsino Lietuvos vardą pasaulyje ir įrodė, kad ir kitos sporto šakos turi puikių sportininkų, tačiau krepšinis mums yra tarsi tautinė sporto šaka. Todėl ir pats J. Razma prisipažįsta mėgstantis stebėti krepšinio rungtynes. „Iki 1990-ųjų per krepšinį mes išreikšdavome slaptus laisvės siekius ir Kauno „Žalgirio“ laimėjimai simbolizavo kur kas daugiau nei paprastą sportinį rezultatą. Dabar politinė situacija visiškai pasikeitė, bet, nepaisant to, mūsų žmonių susidomėjimas šia sporto šaka neslūgsta iki šiol“,– teigia pašnekovas, sutiktas nuostabiame Žemaitijos mieste.

Pastaruoju metu kaip iš gausybės rago pasipylė daug svarbių krepšinio turnyrų, kuriuose dalyvauja Lietuva: Europos čempionatas, atrankos į olimpines žaidynes turnyras ir pagaliau – Londono olimpiada.

Kaip pasakojo J. Razma, mintis pakviesti gimtojo Plungės rajono žmones žiūrėti rungtynių kartu gimė pernai, kai vyko Europos krepšinio čempionatas. Rudenį, kai dar gana gražus oras, Plungėje buvo susitarta su Pilietiškumo ir bendruomeniškumo ugdymo draugija, kuri gyventojams pasiūlė ateiti į

Iki 1990-ųjų per krepšinį mes išreikšdavome slaptus laisvės siekius ir Kauno „Žalgirio“ laimėjimai simbolizavo kur kas daugiau nei paprastą sportinį rezultatą. Dabar politinė situacija visiškai pasikeitė, bet, nepaisant to, mūsų žmonių susidomėjimas šia sporto šaka neslūgsta iki šiol

Plungės miesto Babrungo slėnį ir žiūrėti rungtynes visiems drauge. Susirinko ganėtinai daug žiūrovų, kurie kaip rimti sirgaliai pasirūpino visa atributika: švilpukais, lazdomis, būgnais, vėliavomis.

„Visai kitas įspūdis nei žiūrint tokias rungtynes namuose. Pasieki tokį emocinį lygį, atsiranda tokia atmosfera, kuri paprastai būna sporto arenoje. Pajutome, kad tokių susiėjimų žmonėms labai reikia, pabrėžė vienas organizatorių Jurgis Razma. Kita vertus, mes, konservatoriai, pabrėžiame bendruomenių stiprinimo svarbą, todėl tokią puikią progą išnaudojome ir konkrečiais darbais įrodėme, kaip galima suburti bendruomenę. Juk vienija ne tik bendri tikslai, bet ir pomėgiai.“

Londono olimpiadoje krepšinio rungtynės vyksta dieną, todėl techninės galimybės nelabai leidžia parodyti vaizdą stadione, kai skaisčiai šviečia vasaros saulė. Tačiau rankų niekas nenuleido ir sugalvojo puikiausią išeitį: miestelėnai buvo pakviesti į įprastą krepšinio mėgėjams vietą, „Minijos suvenyro“ sporto salę, kur paprastai vyksta vietos krepšinio rungtynės.

Kad būtų įdomiau stebėti tokias rungtynes, pasikviečiau Sergejų Jovaišą, kuris komentavo Lietuvos rinktinės rungtynes su Nigerija, o po rungtynių visiems įrodė, kaip puikiai vis dar meta į krepšį. Tikri meistrai sugebėjimus išsaugo visą gyvenimą. Manau, ir Sergijui buvo smagu stebėti krepšinį su plungiškiais.

Ir kaip smagu, kad plungiškiai, negalėdami nuvykti į Londoną stebėti rungtynių stadione ar arenų tribūnose, nuostabią atmosferą geba susikurti gimtojoje Plungėje kartu su bendruomenės nariais.

Krepšinio sirgaliai Plungėje turi gražią tradiciją: per rungtynių didžiąją pertrauką vyksta baudų metymo konkursas. Į finalą patenka daugiausia tris baudas iš eilės pataikę dalyviai. S. Jovaiša kartu su jaunuoliais atkakliai metė baudas ir įrodė, kad vis dar neprarado meistriškumo.

„Mes ne tik žiūrime rungtynes, bet ir primename, kad plungiškiai privalo išugdyti atstovų ateinančioms olimpiadoms. Kol kas galime pasidžiaugti Plungės krepšinio komanda „Olimpas“, šiemet patekusia į nacionalinę lygą“, – savo krašto sportininkais didžiavosi parlamentaras.

Deja, Plungėje pernelyg kukli sporto salė, todėl bus nelengva tenkinti nacionalinės lygos reikalavimus. Todėl ir vietos valdžiai reikėtų greičiau apsispręsti: arba renovuoti senąją sporto salę, arba teikti prašymą investicijų programai dėl naujos salės statybos. Geros sąlygos treniruotis didina jaunuolių susidomėjimą sportu.

Asmeninio archyvo nuotraukos

DIDŽIAUSIUS KALNUS PERŽENGIAME SAVYJE

Kodėl žmonės kopia į kalnus, rizikuoja ne tik sveikata, bet ir gyvybe? Argi geliančiai švarus oras, medituojančiai spengianti tyla atperka gresiančius pavojus? Dvylika metų į kalnus kopiantis ARVYDAS ANUŠAUSKAS turi atsakymą, kokį dažniausiai išgirsite iš jo bendražygių: žmonės tiesiog pabėgti nuo civilizacijos ir išbandyti save.

Pirmą kartą Arvydas į kalnus išvyko 2000-aisiais, kai pažįstami pakvietė prisijungti prie grupelės žmonių, nusprendusių įveikti aukščiausią Sibiro Altajaus viršukalnę Beluchą. Altajaus kalnynas yra Centrinėje Azijoje, Rusijos, Kazachstano, Mongolijos ir Kinijos teritorijose. Grandinės ilgis – daugiau nei du tūkstančiai kilometrų. Belucha – aukščiausia Altajaus kalnų viršūnė, stūksanti Rusijoje. Ji susideda iš dviejų viršukalnių: Vakarų Beluchos (4440 m) ir Rytų Beluchos (4506 m).

Tuomet viršukalnės įveikti nepavyko, nes likus porai šimtų metrų pakilo rūkas. Keliautojai laukė palankaus oro kelias dienas, iki paskutinio lašinuko suvalgė maisto atsargas ir buvo priversti leistis žemyn. „Nesiekiu rekordų, neturiu tikslo užkopti į visas aukščiausias pasaulio viršukalnes, todėl negalėčiau tiksliai pasakyti, kiek kalnų aplankiau ir perėjų įveikiau. Pernai vasarą keliavome į Kaukazo kalnus, norėjome į pasaulį pažvelgti nuo Kazbeko kepurės, deja, likus dviems šimtams metrų iki viršūnės (5047 m) teko susitaikyti su mintimi, kad šį kartą man nepavyks jos pasiekti. Kalnai nenuspėjami, tai jų grožis, laukinis žavesys.

Pritariu garsaus alpinisto Vlado Vitkausko, įveikusio visas aukščiausias pasaulio viršukalnes, minčiai, kad aukščiausi kalnai, kuriuos reikia įveikti, yra mumyse“,– pabrėžia pašnekovas.

Ko išmokstama kalnuose be to, kad tenka darbuotis ledo kirtikliu ir išmokti iš virvių surišti mazgus? „Kolektyvinio vieningumo. Kartą kopiant ledine siena ant virvės su kelionės draugais teko kaboti pusantros valandos. Visada turi nugalėti baimės jausmą. Nieko negali kaltinti, piktintis. Turi priimti situaciją tokią, kokia susiklosto, ir nebandyti ieškoti kaltų. Žinoma, tokiomis sudėtingomis, ekstremaliomis aplinkybėmis būna ginčų, bet viskas turi būti išsprendžiama čia ir dabar. Per visus dvylika metų neatsirado žmogaus, su kuriuo po kelionės į kalnus nebenorėčiau bendrauti“, – teigia Arvydas.

Paklaustas, koks jausmas, kai išvykęs į kalnus porą ir daugiau savaičių lieki be jokio ryšio su pasauliu, politikas patikina, kad pradžioje kartais pagalvoji: kodėl niekas neieško, kodėl esu niekam nereikalingas, tačiau po kelių dienų tas nerimas praeina ir pradedi žavėtis ramybe, tyla ir galimybe būti su savimi.

Asmeninio archyvo nuotraukos

AŽUBALIŲ SODYBOJĖ SU BIČIULIAIS

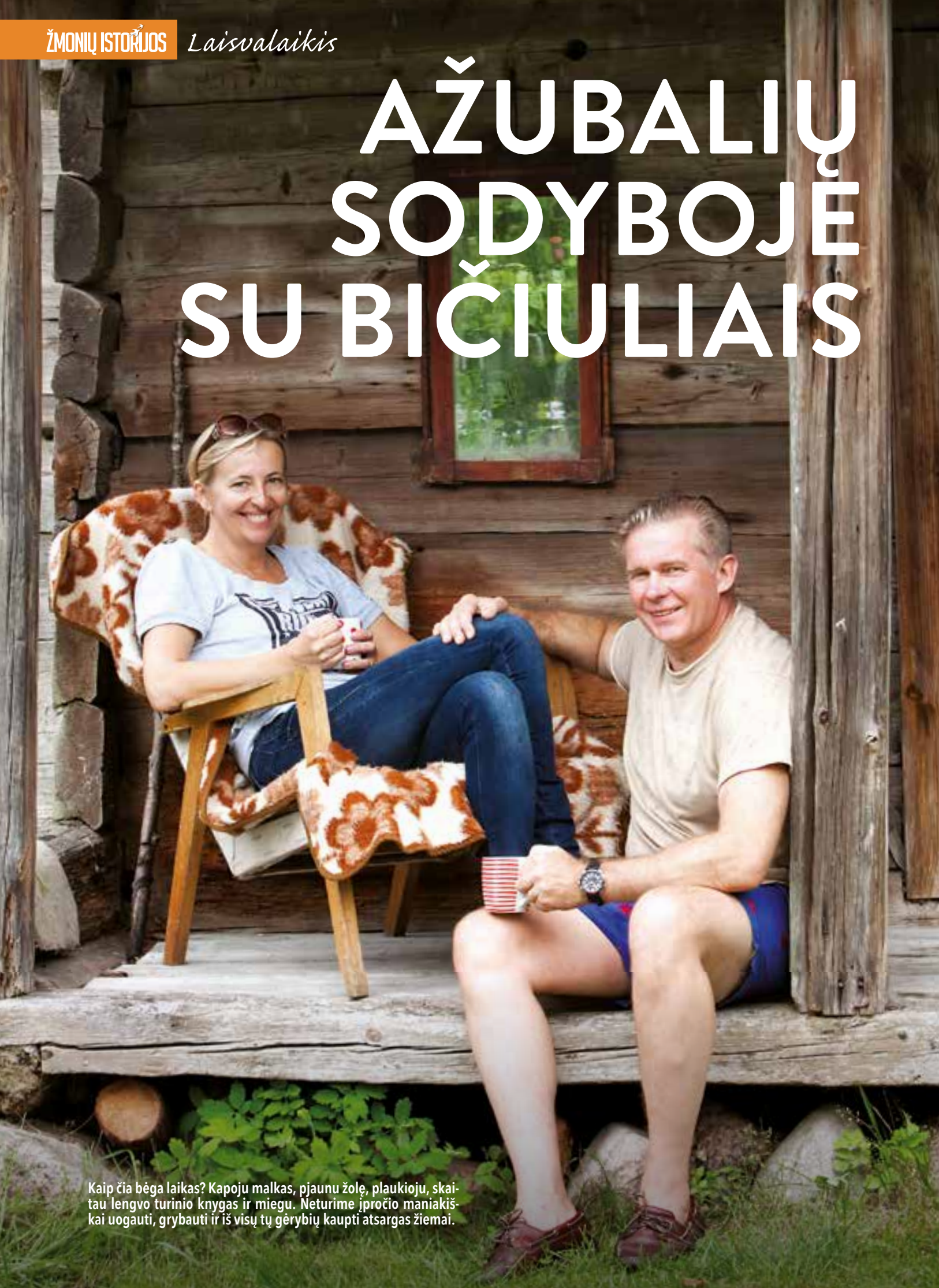

Kaip čia bėga laikas? Kapoju malkas, pjaunu žolę, plaukioju, skaitau lengvo turinio knygas ir miegu. Neturime įpročio maniakiškai uogauti, grybauti ir iš visų tų gėrybių kaupti atsargas žiemai.

„Suradome šią vietą patys su žmona Loreta prieš šešiolika metų.

Norėjome sodybos nuošalioje vietoje. Loreta vos ją išvydusi tiesiog užsispyrė, kad turime pirkti sklypą ir tas kelias gerokai pavargusias trobeles. Tiesa, tuomet tai buvo dviejų šeimininkų valdos. Galvojome, perkame iškart abi, o paskui gal parduosime kokiems draugams ar giminaičiams. Bet gerai, kad niekam neįsiūlėme. Dabar šitame miško prieglobstyje ramybe džiaugiamės mes vieni ir mūsų draugai, kai atvyksta į svečius“, – sodybos atsiradimo istoriją trumpai ir aiškiai papasakoja Audronius.

Vedžiodamas po trobesius, kur kiekvienas turi skirtingą paskirtį – viename sudėti buities rakandai, kitame įrengtas svečių kambarys, šeimininkų miegamieji, į nuošaliausią kambarį Loreta suvežė dukrų Eglės ir Aistės žaislus, o gretimas pastatas pritaikytas spektakliams – šeimininkas pasidžiaugia, kad čia užaugo jo dukros, jos išmoko plaukti upe. O tai visai kas kita nei išmokti plaukti ežere. Mat sraunioje upėje, kur daug srovių, reikia ne tik fizinės ištvermės, bet ir proto.

„Iš esmės čia nieko neperdarėme, neperstatėme. Tik stogus teko remontuoti, o visa kita – autentika. Kaip čia bėga laikas? Kapoju malkas, pjaunu žolę, plaukioju, skaitau lengvo turinio knygas ir miegu. Neturime įpročio maniakiškai uogauti, grybauti ir iš visų tų gėrybių kaupti atsargas žiemai. Šįryt važiuojant į sodybą Loreta pastebėjo, kad miške gausu bruknių. Sako, eisiu popiet uogauti, bet netrukus prisiminė, kad dar iš pernai pakankamai daug uogienių likę. Tegul susirenka kiti“, – ranka mosteli Audronius.

Kasmet ministro sodyboje vyksta dvi rimtos atrakcijos. Pirmoji rengiama per Jonines. Suvažiuoja apie 30–40 artimų draugų ir bičiulių. Beje, tarp jų nėra nė vieno Jono ar Janinos, bet nesvarbu. Pora savaičių iki Joninių Audronius parašo scenarijų spektakliui, kurį pats pavadina niekalu. „Šių metų spektaklio tema buvo tikroji istorija apie Marytę Melnikaitę ir vadinamuosius partizanus, kurių beveik visos pavardės buvo slaviškos. Pernai surašiau tikrąją vienuolio Brunono istoriją, kurioje atskleidėme faktą, kodėl išties vienuolis buvo nužudytas. Žodžiu, atvykę svečiai gauna scenarijų, dalijamės vaidmenimis, o tada visi išsiskirsto mokytis tekstų. Pasitaiko improvizacijų, bet jos labai toleruojamos. Loreta turi sukaupusi visą spintą vintažinių kostiumų, kuriais puošiamasi per spektaklius. Tarp jų galima rasti net jos mamos suknelių, kostiumėlių.

Kitą dieną vyksta visuotinis tinklinio turnyras. Vieną verslininką esame išrinkę teisėju ir jis jau turi korumpuoto teisėjo vardą. Mat, kai tik pastebi, kad viena kuri komanda akivaizdžiai laimi, pradeda palaikyti tuos, kuriems nelabai sekasi, o savo veiksmus paaiškina paprastai: turi būti bent kokie šeši kėliniai, kad būtų įdomiau žaisti. Labai jam prieštarauti neišeina, nes teisybės ieškotojas tuoj šalinamas iš aikštelės“, – užkrečiamai apie vasaros atrakcijas pasakoja Audronius.

Kitas tradicinis Ažubalių sodybos renginys yra šiek tiek ekstremalesnis, bet taip pat labai laukiamas. Tai – maždaug poros kilometrų plaukimas Žeimenos upe. Tie, kurie tam ryžtasi, gauna krikštą ir sodyboje įgyja balso teisę.

O daugiausia ištvermės reikalauja plaukimas baidarėmis nuo Pabradės iki sodybos. „Čia yra apie dvidešimt penki kilometrai, o Pabradė yra žemiau sodybos. Žygio dalyviai sako, kad rimtai pavargsta ir tokį maršrutą reiktų plaukti porą dienų, bet vakare, kai užkuriame pirtelę, visi būna maloniai nuvargę ir patenkinti. Šiemet pažadėjau lengvesnį maršrutą“, – šypteli Audronius.

Katinas Meškis

Asmeninio archyvo nuotraukos

DRAUGAI LIEKA DRAUGAIS

„Kiek padarysi šventės pats, tiek jos ir turėsi“, – užtikrintai teigia socialinės apsaugos ir darbo ministras DONATAS JANKAUSKAS, neabejotinai galintis duoti vertingų patarimų ne vienam renginių organizatoriui ar šou verslo rykliui.

Jau daugiau nei penkiolika metų jo šeima drauge su ansamblio „Nemunas“ buvusiais nariais kasmet organizuoja kelis linksmus renginius ir juose dalyvauja. Kai kuriems jų ruošiamasi iš anksto, kuriama programa, renkamasi į repeticijas.

Smagiausia, kad su mumis į tas stovyklas labai noriai važiuoja ir mūsų vaikai. Pastebime, jog ima rinktis trečia karta, nes kai kurie ansamblio nariai jau turi anūkėlių

„Kiekvieną rudenį Kauno botanikos sode organizuojame pusryčius ant žolės. Paprastai tai būna šeštadienis arba sekmadienis. Susinešame vaišių ir gražiai besišnekučiuodami leidžiame laiką. Būtinai kasmet važiuojame slidinėti ir plaukiame baidarėmis. Žinoma, ne visada važiuoja ir plaukia tie patys žmonės, bet į kalnus paprastai išsiruošia apie 20–30 žmonių, o žygyje dalyvauja 18–20 baidarių“,– tradicinius renginius ir išvykas pradeda vardyti ministras.

Birželio mėnesį tradiciškai ansamblio nariai renkasi į Donato žmonos menininkės Audros inicijuotą pleneră. Jis jau dešimti metai vyksta gamtoje, todėl važiuojama su palapinėmis. Šiame susibūrime vyksta meniniai užsiėmimai, pavyzdžiui, dalyviai mokosi piešti akvarele, o šiemet jie susipažino su ebru menu (piešimas ant vandens). „Smagu žiūrėti, kaip žmonės, nė karto gyvenime nelaikę rankose teptuko, pradeda piešti, kurti. O smagiausia, kad su mumis į tas stovyklas labai noriai važiuoja ir mūsų vaikai. Pastebime, jog ima rinktis trečia karta, nes kai kurie ansamblio nariai jau turi anūkėlių“, – pabrėžė Donatas.

Rugpjūtį kasmet laukia didžiausia ansamblio narių sueiga „Malavolė“, į kurią atvyksta apie šimtas žmonių, norinčių padainuoti ir sočiai pasišokti.

„Kai kuris nors ansamblio narys ruošiasi švęsti jubiliejų, draugai jam kuria specialią programą, kurios detalės iki paskutinės minutės saugomos paslaptyje. Kiekvienas tokios šventės kaltininkas jaučia, kad bus nustebintas, bet nežino kaip. Tokios staigmenos yra pati geriausia dovana“,– pripažįsta entuziazmo nestokojantis politikas.

Asmeninio archyvo nuotr.

Linksma ir laiminga ministro Donato Jankausko šeimyna: žmona Audra, sūnūs Lukas ir Julius bei dukra Elzė

ŽMÓGUS, KURIUO GALIMA PASITIKĖTI

Nors bėgantis laikas pasidabruoja plaukus ir įrėžia veide raukšles, jis neužgesina širdies šilumos, dalintos šeimai, artimiesiems, draugams ir kitiems gyvenimo kelyje sutiktiems žmonėms. Taip mano Valenčiūnų kaime gimęs ir augęs politikas, filologas, krepšinio aistruolis ir niekada nepailstantis savo krašto patriotas ARVYDAS VIDŽIŪNAS.

Apie kokį gyvenimą svajojote vaikystėje? Ar išsipildė Jūsų svajonės?

Nesu žmogus, be atodairos šturmuojantis pasaulį, tad kalnai tegul stūkso, nevartysiu. Turiu sričių, kuriomis domiuosi – tai gimtojo krašto kultūra ir kasdienybė, tai kalba, politika, krikščioniškos minties sklaida. Nežinau, ar tai susiję su amžiumi, bet jaučiu vis didesnę atsakomybę politikos tribūnoje, ne tik koncentruotis į tylų akademinį darbą.

Svajojau būti ir gydytoju, ir žurnalistu, baigiau lituanistikos studijas Vilniaus Universitete. Sakiau, būsiu mokytojas, dirbsiu kur nors gimtajame krašte, o savaitgaliais važinėsiu į Kauno dramos teatrą žiūrėti „Barboros Radvilaitės“. Bet po studijų sekęs kvietimas dirbti Universiteto Lietuvių kalbos katedroje svajones gerokai pakoregavo.

Kokie buvo svarbiausi gyvenimo etapai?

Nesu tokiais etapais savo gyvenimo dėliojęs. Vaikystė Valenčiūnuose, mokslai aštuonmetėje, vidurinė Šakiuose, tada filologijos studijos Vilniaus Universitete, paskui dešimtmetis darbo katedros asistentu, dėstytoju, docentu, 1991 m. apsigyniau humanitarinių mokslų daktaro disertaciją. Nuo 1995 m. politika: S.Šaltenio ir V.Landsbergio pakviestas dirbti tuometinės Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) sekretoriate, spaudos tarnyboje ir rinkimų štabe, laimėjau pasitikėjimą Šakių apygardoje. Vėliau – Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigos. Įdomus valstybės kūrimo darbas, atstovavimas jai derybose, į gera pasikeitusi Lietuva.

Ar dažnai lankotės Šakiuose? Ar jaučiate nostalgiją savo kraštui?

Gana dažnai, bet ne tiek, kiek norėčiau. Dabar pagrindinis mano darbas – Marijampolėje, ten būnu dažnai, be to, Seimo dauguma trapi, reikia koncentruotis į darbą jame, komitetuose, o prie širdies lieka kultūros renginiai, kalbos šventės, Zanavykų bendrija Vilniuje, krepšinio klubas ir namai. Visko nesuvardysi. Nostalgiją mėginu paversti darbais.

Kas lėmė Jūsų politiko kelią?

Gal būdas. Esu gana gyvas, lengvai bendraujantis žmogus. Buvo tokia pauzė, sėdėjimas bibliotekose kiek pabodęs. Ir čia į tavo bendrabutį ateina S.Šaltenis ir kviečia kartu eiti kurti valstybės. Be abejo, lėmė ir pilietinis nusiteikimas, atsineštas iš laisvos Universiteto erdvės ir Sąjūdžio mitingų. O gal ir toks romantiškai naivus įsivaizdavimas: stosim bendražygiai, jauni ir sutariantys, ir padarysim Lietuvai daug gražių dalykų. Padarėm daug, bet ne viską.

Kokią Lietuvos ateitį matote?

Ateitis gali būti visokia. Aš tikiu optimistiniu scenarijumi, kuriame parašyta, kad Lietuva iš krizės išeis sustiprėjusi, skaidresnė, konkurencingesnė, saugesnė ir remiama piliečių, tikinčių savimi, savo kaimynais, savo ateitimi, savo valdžia, savo valstybe. Tam reikia ne vienos sąlygos. Pasaulio ekonomikos atsigavimo. Demokratėjančių kaimynų, pirmiausia Rusijos. Ne rinkimų pasakas žmonėms sekančių, o protingus argumentus, kad ir nelabai mielus ir nelabai populiarius, dėstančių politikų. Reikia rinkėjų, kurie tokius politikus rinktų. Reikia žmonių, labiau tikinčių savimi, o ne vien laukiančių malonių iš valdžios ir tą pačią valdžią keikiančių. Aš neabejoju, kad viskas gali būti gerai.

Jei turėtumėte dar vieną galimybę pradėti gyvenimą iš naujo, ar tokį patį gyvenimo kelią rinktumėtės?

Aišku, koks gyvenimas be svajonių, tik jos gal jau ramesnės, remiamos šeimos vertybėmis, gyvenimo patirtimi ir nuveiktais darbais. Svajoju dar ilgai sveikus turėti savo Tėvelius. Svajoju, kad graži ir laiminga būtų dukters Kotrynos šeima. Svajoju parašyti dar ne vieną tekstą. Svajoju apie optimistiškesnę, pažangesnę, drąsesnę lietuvių tautą, sugebančią priimti pasaulio iššūkius. Svajoju perskaityti kalnus knygų. Svajoju aplankyti dar ne vieną vietą užsienyje. Matot, vien svajonės ir svajonės...

Ko daugiau matote gyvenime – pozityvumo, abejingumo ar negatyvumo?

Matau visko. Žmonių neturtas, jų nusivylimas viskuo, netikėjimas, kad gali būti geriau. Dideli jų lūkesčiai, per mažos pastangos ir per mažos galimybės. Per didelis gyvenimo gerovės matavimas pinigais, per mažas – Dievo Konstitucija. Į kvailybę virstanti politikų kova. Televizijų laidos, nesiūlančios žmonėms išeičių. Tokia Lietuva. Bet tai mūsų Lietuva. Pasidarysim geresnę – bus geresnė.

Reikia tikėti – savimi, savo kaimynais, savo ateitimi, Tėvyne Lietuva. Skamba garsiai, bet yra dalykų, kurie turi būti pasakyti. Linkiu remtis tuo, ką turime geriausia, linkiu pasakyti kasryt bent po kelis kartus: aš galiu, mes padarysim.

Asmeninio archyvo nuotr.

KNYGOS, KURIOS ĮKVEPIA

„Jeigu neberasčiau laiko skaityti, reikėtų rimtai susirūpinti. Skaitymas savo malonumui, knygos – tai vainikuoja darbus. Knygos gali perkelti į kitą pasaulį, šalį ar epochą, padėti juos išvysti autoriaus akimis – ir susivokti savuosiuose“, – uždegančiai pokalbį apie knygas pradeda vienas labiausiai išsilavinusių Seimo narių MANTAS ADOMĖNAS. Kadangi dabar labai madinga sudarinėti įvairius dešimtukus, paprašome jo rekomenduoti keletą geriausių knygų likusios vasaros ir šilto artėjančio rudens skaitymams paplūdimyje, paežerėje ar sodyboje. „Netikiu dešimtukais. Tiesiog įvardysiu kelias knygas, apie kurias norėčiau šnekėtis su bičiuliais, būtent jos šiandien mane įkvepia ir guli ranka pasiekiamose vietose“, – sako Mantas.

1. Darius Baronas, Artūras Dubonis, Rimvydas Petrauskas „Lietuvos istorija. XIII a. – 1385 m. Valstybės iškilimas tarp Rytų ir Vakarų“

Trijų jaunesniosios kartos istorikų parašytas „Lietuvos istorijos“ III tomas – tikra sensacija mūsų intelektualinėje padangėje. Jame aptariamas Lietuvos kaip didžiosios galybės formavimosi ašinis laikas – XIII ir XIV amžius iki Lietuvos krikšto. Didžiulė knyga. Kai ją paėmiau į rankas, ketinau tik pavartyti. Bet pagavo: norisi skaityti vis tolyn, atsiversti ką nors iš kitos vietos. Žinoma, iki Seimo rinkimų perskaityt nesuspėsiu. Tikiuosi kada nors nuosekliai tam atsidėti. Kol kas skaitinėju po truputį, rankiojuosi akį patraukiančius skirsnelius: nuo gamtinių sąlygų iki papročių, nuo geopolitinės situacijos aprašymo iki skvarbaus LDK valdovo dvaro, galios struktūros aprašymo, nuo Lietuvos vardo klausimo iki „plėšikėlių taikos“.

Įdomu, kad knyga prasideda klimato kaitos aprašymu: iki XIII a. jis buvęs visai malonus, paskui pradėjęs šalti, atšiaurėti (atšalus orams, nederlius ir badas skatino lietuvius kilti į karo žygius plėšti ir užkariauti Rusios), ir taip tęsėsi kone iki XIX a., kai jis vėl ėmė šilti. Pasirodo, žmonėms čia nelabai pavyksta ką nors reguliuoti.

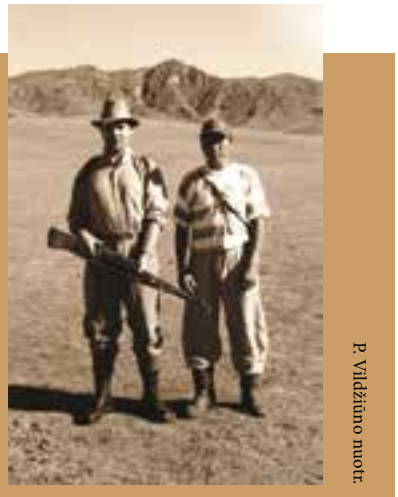

P. Vildžiūno nuotr.

Mantas Adomėnas Tuvoje

2. Edward Lucas „Deception: Spies, Lies and How Russia Dupes the West“

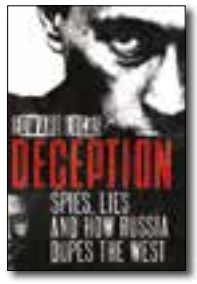

Tai knyga apie naujuosius laikus ir, mano supratimu, neišpasakytai svarbi. Kol kas tik angliškai – tikiuosi, kad atsiras Lietuvoje leidėjas, kuris turės drąsos ją išleisti. Neformalus, bet tikslus pavadinimo vertimas būtų „Apgaulė: šnipai, melas ir kaip Rusija mausto Vakarus“.

Tai – drauge istorinis veikalas ir aukščiausio lygio žurnalistinis analitinis tyrimas, rodantis, kaip Putino laikais atsigavusios Rusijos slaptosios tarnybos tęsia sovietinių laikų šešėlinį karą su Vakarais ir skverbiasi į Europos šalis, taip pat Baltijos valstybes.

Politikui ši knyga nepamainoma, jei išties nori suprasti, kokia aktyvi į rytus nuo mūsų tvyranti galybė, kokiu imperiniu mentalitetu vadovaujasi, kaip ryžtingai ir profesionaliai veikia. Be kita ko, autorius pateikia ir patį lakoniškiausią bei tiksliausią lietuviškos „kitados turėtos grėsmingos kontržvalgybos“ nuosmukio apibūdinimą, kokį teko skaityti.

3. C. S. Lewis „Kipšo laiškai“

Ši knyga apie visai kitokią „agentūrą“, kuri veikia kasdien ir nė kiek ne prasčiau, negu didžiosios Rytų kaimynės slaptosios tarnybos. Ši skverbiasi tiesiai į žmogaus dvasią. Unikaliame, netikėtos ir šmaikščios formos kūrinyje, parašytame kaip vyresnio velnio patarimai jaunesniam, pradedančiam gundytojui (kuris darbuojasi, beje, labai panašiai kaip ir Lucaso aprašytas dvigubų agentų verbuotojas), Lewisas aprašė šiuolaikinio žmogaus dvasinio gyvenimo dramas, klystkelius bei pagundas. Tokia knyga leidžia suvokti kasdienių sprendimų moralinę potekstę ir svarbą, neleidžia užsimiršti, kad viską gali ir viskas nuo tavęs vieno priklauso. Politikui tai ypač gresia.

4. Robert Harris „Imperium“ ir „Lustrum“

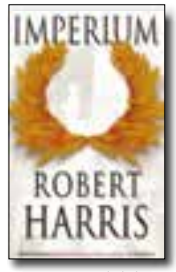

Pereikime prie romanų. Jau kelerius metus negaliu atsižavėti Roberto Harriso istoriniais romanais apie Ciceronо gyvenimą. Jie itin aktualūs dabarties kontekste: aprašant I a. pr. Kr. Romos respubliką, kalbama apie rinkimų kampanijas (ir

Asmeninio archyvo nuotr.

juodąsias technologijas, ne mažiau rafinuotas bei gudrias negu dabar), apie korupciją, grėsmes demokratijai, kylančias tiek iš radikalių populistų, tiek iš piliečių abejingumo tam „bendram reikalui“, kurį reiškia res publica. Tai ne tik istoriškai tikslus ir puikiai skaitomas pasakojimas apie didį politiką, kertinę Europos civilizacijos figūrą, sukurtas vieno geriausių gyvųjų britų romanistų, bet ir nerimastingas perspėjimas dabarties demokratiniam Vakarų pasauliui.

5. Kristina Sabaliauskaitė „Silva rerum II“

Kad nesusilaukčiau priekaištų, jog man terūpi Antikos laikai, skubu pristatyti dar vieną, į kiek artimesnę praeitį panirusį, tekstą. Pagaliau prisiruošiau į rankas paimti antrąją „Silva rerum“ dalį. Tiesą sakant, nežinau, ką manyti. Seniai reikėjo išmanaus pasakojimo apie LDK, apie XVII-XVIII amžius, kai labai sunkų laikotarpį – pilietinę suirutę, marus, badus, išorinius pavojus – lydėjo suklestėjusios kūrybinės galios. Ši knyga mane ir traukia, ir atstumia: baroko vaizdas joje ne tas, kokį susidariau iš savo studijų ir patirčių. Tačiau yra su kuo polemizuoti, o tai džiugina.

6. Patrick Leigh Fermor „A Time of Gifts“

Kai keliaudamas pro lėktuvo langą pamatau Reiną ar Karpatus, negaliu neprisiminti knygos, kurioje aprašyti paskutiniai senosios Europos vaizdai. Europos, kurią negrįžtamai sunaikino totalitariniai režimai ir karai. Tai – Patricko Leigh'o Fermoro „Dovanų metas“ – deja, dar neišversta lietuviškai – aprašanti autoriaus jaunystės kelionę pėsčiomis į Konstantinopolį. 1933-ieji: Vokietijoje telkiantis naujo pasaulinio karo debesims, Leigh'as Fermoras eina per užsilikusias tradicines bendruomenes, kaimus ir pilis, tebegyvenančius paskutiniuose senosios epochos saulėlydžio gaisuose. Knyga kupina jaunatviško smalsumo ir energijos, vaizdingų, betarpiškai šviežių impresijų. Neabejotina moderniosios kelionių literatūros klasika.

7. Colin Thubron „In Siberia"

Vakariečio bandymai perprasti, įprasminti ir aprašyti tą atšiaurią, mums lemtingą erdvę į rytus nuo Uralo virto mąslia, atmosferiška knyga. Štai tik viena citata: „Keliautojas turi tikėti vietos, kurioje pats atsidūrė, reikšmingumu, o todėl ir savo paties prasme." Perskaičiau ją 2002-aisiais grįžęs iš Tuvos, kur atkampiuose, beveik nepasiekiamuose senų kalnų slėniuose su bičiuliu religijotyrininku ieškojome išlikusių senovinių akmeninių žmogystų stovylų ir tebepraktikuojamų archajiškų apeigų, klausėmės ekstatiškų šamano regėjimų. Atsiversti Thubrono knygą man reiškia vėl pasinerti į tuos magiškus laikus.

8. Ruta Sepetys „Tarp pilkų debesų"

Visa literatūra dažniausiai turi kelionės, ieškojimo ar grįžimo, Argonautų žygio ar Odisėjo klajonių pakeliui į Itakę formą, nes pati žmogaus patirtis struktūruota kaip kelionė. Tačiau mūsų tautos istorinėje patirtyje yra dar ir kitokia kelionė, kai svetimieji neatsiklausę atplėšia nuo gimtosios žemės ir išveža tremtin. Apie tai yra Rūtos Šepetys romanas, tapęs tarptautiniu bestseleriu. Jį kartu su rašytoja turėjau garbės pristatyti Amerikos skaitytojams Vašingtone. Jame nerasime ko nors naujo, ko neperskaitėme Dalios Grinkevičiūtės atsiminimuose ar kitoje gausioje tremties literatūroje. Priešingai, skaityti šią knygą – tai tarsi pasinerti į drungną vandenį: visa tai kažkur skaityta, girdėta, jausta. Tačiau būtent tai ir yra knygos vertė. Skaitydamas, „atpažinau" patirtis, aprašytas senelio, partizanų vadovybės apdovanoto III laipsnio Vyčio Kryžiumi, o sovietų anuomet įprastine „norma" įvertinto dvidešimt penkeriais metais sunkiųjų darbų ir dešimčia tremties. Rašytoja atliko neįkainojamą darbą. Ji skaudžią mūsų tautos patirtį išvertė į pasauliui suprantamą, pagaulią literatūros kalbą.

9. Mikalojus Kristupas Radvila Našlaitėlis „Kelionė į Jeruzalę"

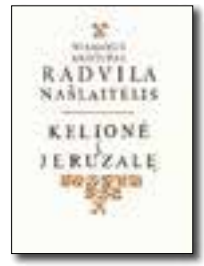

Ši knyga apie kelionę, į kurią vykstama ne prievarta, bet širdžiai liepiant. Radvila Našlaitėlis buvo davęs įžadą, kad nukeliaus aplankyti Viešpaties Karsto, jeigu pasveiks nuo sunkios ligos. Jau sveikdamas vis sakė sau, kad dar nepakankamai tokiai kelionei sustiprėjęs. Galiausiai, kai karalius pakvietė jį vadovauti karui su Maskva ir jau buvo sutikęs, aplankė nušvitimas: „Nors sveikata ir ne visai sustiprėjo, bet yra tokia, kad jei galima keliauti, rūpintis reikalais, žygiuoti į karą, tai turėtų būti galima ir į tolimesnes keliones leistis." Iš to gimė „Kelionė į Jeruzalę", irgi tarptautiniu bestseleriu tapusi knyga. Tai – vaizdingas Šventosios Žemės aprašymas (varčiau jį vaikštinėdamas po Jeruzalę, kai prieš dešimtmetį lankiausi ten Platonui skirtoje konferencijoje), taip pat unikalios Radvilos Našlaitėlio asmenybės – bene pirmosios modernios figūros Lietuvos istorijoje – dvasios veržlumo liudijimas.

KELIONĖ, KURIĄ ATSIMINSIU

Asmeninio archyvo nuotr.

Vasarą kai Seimo koridoriai aprimsta, kabinetuose nebegirdėti telefonų skambučių, prasideda atostogos. Kaip atostogauja politikai? Pavyzdžiui, PAULIUS SAUDARGAS mieliau renkasi ne horizontalų poilsį pajūryje ar paežerėje, bet aktyvų ir prasmingą laisvalaikį. Kelionės – viena didžiausių jo aistrų, kuriose jis pasisemia įkvėpimo poezijai.

Kokios įsimintiniausios jūsų išvykos?

Dažniausiai automobiliu. Detaliai maršruto neplanuojame, užsisakome vieną dvi nakvynes ir pasiduodame ekspromtui. Pastarąsias kelias vasaras taip ir praleidome. Jau išmaišėme Senąjį žemyną. Viena įdomesnių kelionių – po Balkanų šalis. Kroatija, Bosnija ir Hercogovina, Juodkalnija, Serbija paliko neišdildomų įspūdžių. Niekada nepamiršime, kaip Juodkalnijoje aplankyti vienuolyno plaukėme per gyvačių knibždantį ežerą, ar kaip žmona užmynė ant jūros ežio. Kitą vasarą iš Lietuvos automobiliu leidomės ligi pat Ispanijos. Buvau užsibrėžęs iš pirmo žvilgsnio juokingą tikslą – kiekviename mieste, kur sustodavome, pagrindinėje miesto aikštėje įsikūrusiame restorane suvalgyti makaronų (juokiasi). Pamaniau, kad tai puikus būdas palyginti skirtingų šalių virtuves. Juk ruošiant paprastą patiekalą atsiskleidžia tikrasis virėjo talentas. Beje, šiame „konkurse“ prancūzai tikrai nenuvylė.

Viena įsimintiniausių kelionių – į lietuvių taip mylimą Gruziją. Iki Tbilisio skridome, o ten išsinuomojome automobilį. Tai gausia istorija ir kultūra pasižymintis kraštas su žavia gamta. Keliaudami kartu su vietos gruzinu ne tik daug pamatėme, bet ir susipažinome su vietinių gyvenimo būdu, papročiais. Gruzinai panašūs į lietuvius, gal kiek temperamentingesni, bet labai svetingi, nuoširdūs, šilti žmonės, mylintys ir saugantys savo tėvynę.

Kas kelionėse svarbiausia: istoriniai paminklai, įspūdinga architektūra?

Labiausiai mėgstu pamatyti ką nors, kas dar neregėta, pajusti, kas dar nepatirta. Dažniausiai neturiu tikslo pailsėti, greičiau netgi pavargti, nes tuomet dažniausiai būna įdomu ir vertinga. Svarbiausias kelionės tikslas niekada nebūna apžiūrėti pastatus ar vietoves. Man kur kas įdomiau yra vietos žmonės, kultūra, išskirtiniai reiškiniai. Svarbu, ne kas ir kelintais metais ką pastatė, bet kaip žmonės gyvena dabar, kuo jie kvėpuoja, kuo jų kraštas ir kultūra yra išskirtiniai.

Kokios jūsų šios vasaros atostogos?

Jos bus labiau panašios ne į kelionę, bet į misiją, žygį. Kartu su dar aštuoniais kolegomis rugpjūčio mėnesį vykstame į Sibirą, Krasnojarsko ir Irkutsko sritis, Rusijos Federacijoje, lankyti prezidento Aleksandro Stulginskio tremties vietų. Seniai gvildenome mintį, kad reikėtų pagerbti šią iškilią Lietuvos asmenybę ir štai subūrėme komandą keliauti į tolimąjį Sibirą. Mūsų ekspedicijai vadovaus garsus Lietuvos keliautojas ir žurnalistas Gerimantas Statinis. Šios kelionės tikslas – priminti visuomenei vieną ryškiausių krikščionių demokratų Lietuvoje ir Europoje, 1918 m. vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signatarą, Seimo Pirmininką bei Respublikos Prezidentą Aleksandrą Stulginskį (1885–1969), buvusį Gulago kalinį. Kelionė truks apie dvi savaites, todėl kiekviena diena yra tiksliai suplanuota ir užpildyta ekskursijomis į istorines vietas, susitikimais su vietos lietuviais, taip pat su žmonėmis, pažinojusiais ar sutikusiais A. Stulginskį. Tikiu, kad tai bus viena įspūdingiausių mano kelionių.

Teko girdėti, kad rašote eilėraščius. Tikriausiai kelionės suteikia įkvėpimo?

Kelionėje susikaupti ir rašyti nelabai būna salygų, tačiau įkvėpimas kyla pažįstant pasaulį, gyvenimą ir įvairias jo puses. Sakyčiau, poezija – savotiškas garo nuleidimas. Esu nenuorama, manyje sutelpa gan prieštaringi charakteriai, kartais mėgstu ir užsiimu vienas su kitu nesuderinamais dalykais. Dešimt metų skyriau fizikai, mokslui, kuriame dominuoja nuosekli koncentracija. Po to ėmiausi politikos, ganėtinai chaotiškos ir karštos veiklos. Viena vertus, esu ramaus bei uždaro būdo, būna akimirkų, kai geriausiai jaučiuosi vienas su knyga. Kita vertus, nuolat judu, mėgstu bendrauti, pažinti žmones, ką nors vis organizuoju.

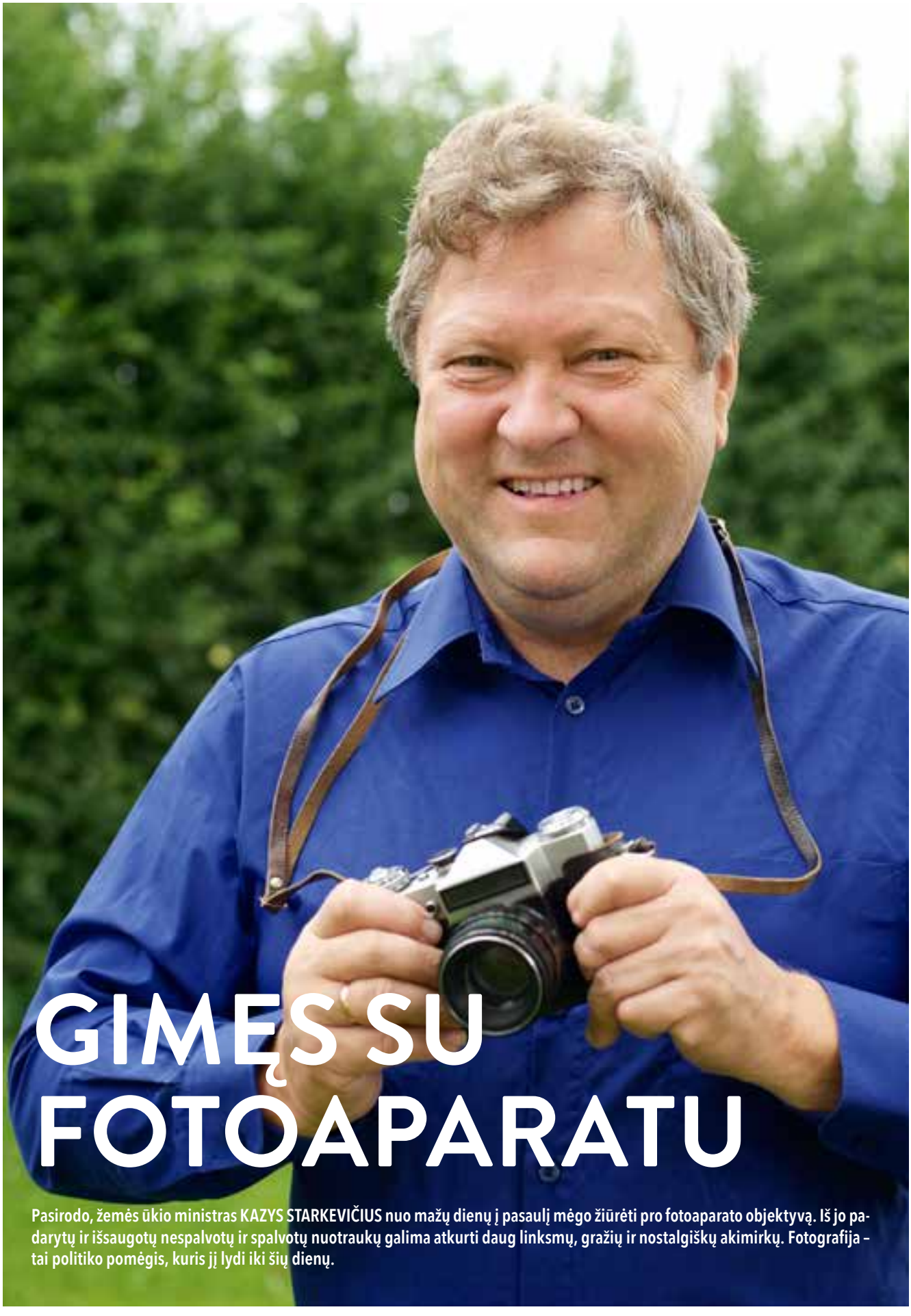

GIMĘS SU FOTOAPARATU

Pasirodo, žemės ūkio ministras KAZYS STARKEVIČIUS nuo mažų dienų į pasaulį mėgo žiūrėti pro fotoaparato objektyvą. Iš jo padarytų ir išsaugotų nespalvotų ir spalvotų nuotraukų galima atkurti daug linksmų, gražių ir nostalgiškų akimirkų. Fotografija – tai politiko pomėgis, kuris jį lydi iki šių dienų.

Asmeninio archyvo nuotr.

Kada susidomėjote fotografija?

Pradėjau domėtis dar mokykloje. Nusipirkau pirmą fotoaparatą „Smena“, kuris kainavo 15 rublių. Jau tada užfiksuodavau įvykį, parašydavau rašinėlį, kas vyksta mūsų kaimelyje, ir siųsdavau į Kauno rajono laikraštį (dabartinės „Tėviškės žinios“). Kai mokiausi universitete, svajojau nusipirkti geresnės kokybės fotoaparatą „Zenit“, bet tada jis kainavo 100 rublių! Tai buvo dideli pinigai. Jį nusipirkau po darbo studentų statybiniame būryje Sibire. Beje, fotoaparato ilgai teko paieškoti, nes tais laikais jie buvo didelis deficitas. Ilgai vaikščiojau į fotoprekių parduotuvę. Kiekvieną dieną po paskaitų užeidavau ir pardavėjų klausdavau, kada gausite, kada gausite fotoaparatų. Pardavėjoms, matyt, įgrisau, todėl jos pasakė, kokią dieną gaus fotoaparatų. Atėjęs nurodytą dieną, atstovėjau eilę ir nusipirkau išsvajotąjį „Zenit“. Nuo tada fotoaparatas visada būdavo mano kuprinėje. Kai mokiausi, fotolaboratoriją buvau įsirengęs pas seserį vonioje. Naktį užsibarikaduodavau ir darydavau nuotraukas.

Iš fotografijos net pavykdavo užsidirbti. Laikraštis „Vakarinės naujienos“ atspausdindavo mano nuotraukas, už tai gaudavau honorarą. Tuo metu fotografija nedaug kas užsiėmė. Vykdavo įvairūs studentų renginiai: mediumai, išleistuvės, Naujieji metai, bendrakursių gimtadieniai. Visada su savimi turėdavau fotoaparatą. Už nuotrauką mokėdavo 10–20 kapeikų. Kiekvienas daiktas turėjo vertę. Iki šiol atsimenu to meto kainas.

Kas paskatino domėtis fotografija?

Sesers vyras, kuris užsiėmė fotografija. Jis buvo vienas mano mokytojų, kuris net padovanojo fotoaparatą „Fed“. Taip pat pusbrolis, kuris visada su savimi turėdavo fotoaparatą. Jo nuotraukose užfiksuotos mūsų giminės šventės, įvykiai nuo pat krikštynų iki laidotuvių. Todėl fotografija mane traukė, ji buvo kitokia nei dabartinė kompiuterinė. Tada patys ryškindavome juostas, darydavome nuotraukas. Apie techniką skaitydavau knygas. Prenumeravau žurnalą „Sovetskoje foto“, kuriame buvo publikuojamos mūsų žymių fotografų, tokių kaip Rakauskas, nuotraukos.

Šeimos gyvenimo akimirkos

K. Starkevičiaus nuotr.

Iki šiol fotografuojate?

Taip, fiksuoju kelionių, atostogų akimirkas, kaupiu nuotraukas. Jeigu važiuojame kartu, fotografuoja dukra Živilė, kuri galbūt nuo manęs užsikrėtė fotografija. Ji su malonumu eksperimentuoja, net lankė specialius kursus. Živilė įsigijo gerą fotoaparatą ir tai yra jos pomėgis. Beje, sūnus Kazimieras taip pat domisi fotografija.

Anksčiau fotografuoti ir daryti nuotraukas buvo tikras malonumas. Būdavo, grįžti iš kokio renginio ar šventės, sėdi ir per naktį padarai nuotraukas. Ryte jas atiduodi. Įdomu buvo daryti nespalvotas, nors vienas pirmųjų dariau ir spalvotas. Su šiuolaikiniais skaitmeniniais fotoaparatais yra visai kitaip.

Kokį dabar turite fotoaparatą?

„Canon“, bet esu išsaugojęs prieš tai turėtus fotoaparatus. Tai – mano kolekcija, primenanti mielas akimirkas.

Ką labiausiai mėgstate fotografuoti?

Gamtą, peizažus. Teko fotografuoti įžymius žmones. Dailininkas Savickas, kuris neseniai mirė, pakvietė mane į savo jubiliejinę parodą 60-mečio proga. Draugavau su jo sūnumi Raimundu. Pakvietė kaip fotografą ir tai buvo labai miela, nes ten buvo daug garsių fotografų. Fotografija padeda užfiksuoti giminės istoriją. Turiu daug savo tėvelių, visos giminės nuotraukų. Esu išsaugojęs močiutės tremties vietos Sibire nuotraukas. Jos gana pavykusios. Juk būna, kad užfiksuoji žmogų, bet ne visada pavyksta pagauti gerą nuotaiką.

Ant mano darbo stalo stovi dvi nuotraukos. Vienoje įamžinta diena, kai priėmiau Pirmąją Komuniją. Tada man buvo septyneri. Su tėveliais ėjome fotografuotis į Panemunės fotoateljė. Antroje fotografijoje mano šeima: žmona Rasa, dukros Živilė ir Raminta, sūnus Kazimieras.

Ar turite išsaugojęs savo darytų nuotraukų albumą?

Taip, išsaugojau negatyvus. Taip pat turiu išlikusį archyvą. Prie kiekvienos fotojuostos negatyvo ant didelio lapo padarytos 7 nuotraukos, kad būtų galima lengviau atsirinkti, kokioje juostoje kokios nuotraukos yra.

Dovanojate savo darytų nuotraukų?

Kartais pasikuičiu archyve, surandu įdomesnių kadrų. Per mokyklos ar studijų draugų šventes bičiuliams dovanoju iš senų laikų paties užfiksuotų akimirkų. Dauguma maloniai nustemba, nes būna pamiršę, kad kažkada buvo tokios nuotraukos. Draugams dovanoju peizažines nuotraukas. O gimines pamaloninu 30–40 metų senumo fotografijomis. Tai labai nustebina žmones.

Gal prisimenate įdomų nuotykį, susijusį su fotografija?

Studijų metais su draugu dailininku Raimundu Savicku vėlyvą rudenį leidomės į kelionę į Suchumį, Batumį ir Sočį. Batumyje mus apvogė. Likome be pinigų. Lėktuvo bilietui lėšų neužteko, liko galimybė keliauti traukiniu. Važiavome tris dienas. Valgyti turėjome tik lašinių. Galvojome, gal reiktų parduoti fotoaparatą ir už gautus pinigus pavalgyti. Bet aš pasakiau: „Geriau traukiniu važiuosime alkani, bet fotoaparato neparduosiu.“

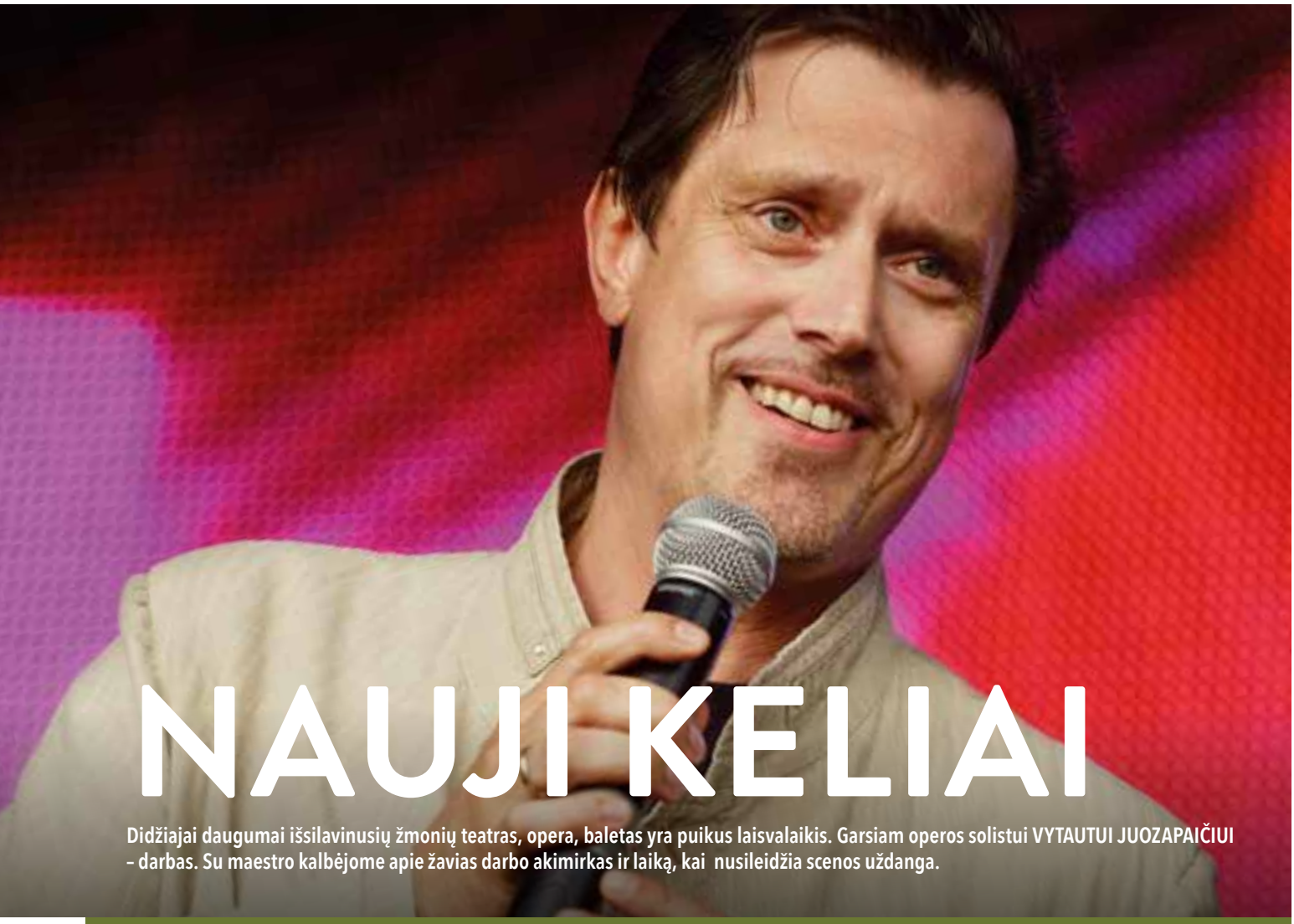

NAUJI KELIAI

Didžiajai daugumai išsilavinusių žmonių teatras, opera, baletas yra puikus laisvalaikis. Garsiam operos solistui VYTAUTUI JUOZAPAIČIUI – darbas. Su maestro kalbėjome apie žavias darbo akimirkas ir laiką, kai nusileidžia scenos uždanga.

Pradėkime nuo esmės - kas jums yra opera?

Man tai ir laisvalaikis, ir darbas vienu metu. Kitaip tariant, tai yra gyvenimo būdas, kai darbo ir poilsio ribos išsitrina ir atsiranda būsena, kurią galima pavadinti profesine laime. Žinoma, tai įmanoma tik tada, kai namuose palaiko ir supranta. Mano šeimos nariai yra neatsiejama mano karjeros dalis, įkvepianti mane naujiems darbams. Šis palaikymas ir yra pagrindinis variklis.

O ką apie tai mano Jūsų šeima?

Mano žmona Eglė, drauge su manimi Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje įgijusi operos ir koncertų dainininkės bei dėstytojos kvalifikaciją, taip pat yra šios srities profesionalė, be kurios patarimų ir pagalbos šiandien negalėčiau girtis savo pasiekimais, o ir dukra Ieva šią vasarą tapo Lietuvos muzikos ir teatro akademijos klasikinio dainavimo studente. Tad ir aš jaučiuosi subrendęs naujiems iššūkiams. Pasitikėjimo savimi man prideda ir pasiekimai, kurie buvo suplanuoti ir sėkmingai įgyvendinti.

Papasakokite apie savo, operos dainininko, karjerą.

Galiu pasijuokti, kad tik dėl palankiai susidėliojusių aplinkybių mano karjera susiklostė taip sėkmingai ir šiandien galiu sakyti, kad visos studijų svajonės išsipildė su kaupu. Per dvi dešimtis metų įvairiuose Lietuvos ir pasaulio operos teatruose, festivaliuose sukūriau ir atlikau per penkiasdešimt pagrindinių operos vaidmenų, kelias dešimtis kantatų ir oratorijų partijų, sudainavau nemažą pluoštą kamerinės muzikos. Taigi, profesiniu atžvilgiu realizavau savo galimybes su kaupu, turint galvoje ir tai, kad visą gyvenimą atlieku įvairiausių žanrų muziką: nuo baroko iki roko. Dabar, jaučiu, atėjo metas dar naujoms natoms, naujiems darbams.

Kas paskatino eiti į politiką?

Kol kas sakau, kad kūrybinis džiaugsmas, kurį menininkas patiria operos scenoje, yra nepalyginamas su jokiu kitu malonumu, bet pats siekiu naujų iššūkių. Žiūrovų bei klausytojų palankumas, buvimo kartu jausmas su tais, kuriems adresuoji savo meilę, jausmus ir rūpesčius, įkvepia ir politiko keliui. Tuo pačiu tikiuosi, kad betarpišką artumą su publika pavyks išlaikyti, kaip buvo operos scenoje. Skirsis tik žanras, o kas yra juodas darbas, aš žinau.

Tai pašaukimas politikai ateina iš operos?

Opera – tai universalus menas, jungiantis praktiškai visus įmanomus meno žanrus ir vienijantis viso pasaulio atlikėjus bei žiūrovus. Tai lyg viena didelė bendra šeima, išgyvenanti savo narių džiaugsmus ir rūpesčius. Man teko dainuoti ir Jungtinių Amerikos Valstijų publikai, Kinijos melomanams, Rusijos operos mylėtojams, Japonijos, Lenkijos, Vokietijos, Belgijos, Norvegijos, Šveicarijos ir daugelio kitų pasaulio šalių žiūrovams, – į vieną rašinį jas visas sudėti tikriausiai

Asmeninio archyvo nuotr.

Asmeninio archyvo nuotr.

Po „Madam Butterfly" su spektaklio statytojais, aštuonių „Oskarų" laureatu, kino režisieriumi Anthony Minghella, jo žmona Cerolyn Choa (dešineje) ir dukra Ieva bei žmona Egle.

būtų sudėtinga. Tačiau pati nuostabiausia, bet ir pati reikliausia publika yra namie. Čia, Lietuvoje, jaučiu nepaaiškinamą ir su niekuo nepalyginamą išskirtinį jaudulį, kuris neleidžia užmigti ant laurų ir skatina nuolatinę profesinę pažangą, be kurios operos pasaulyje išsilaikyti būtų itin sunku. Dabar mano publika bus visa Lietuva, prieš kurią jausiuosi atsakingas.

Ir jūs tam pasiryžęs?

Žinoma, kaip ir kiekvienas darbas, kad ir koks jis malonus būtų, reikalauja pasiaukojimo. Dainininko pagrindinis instrumentas – jo balsas. Skambės dviprasmiškai, bet dabar noriu savo balsą atiduoti Lietuvai. Tikiuosi, kad jūs irgi savo balsus atiduosite jai. O pats geriausias poilsis man – mėgstamas darbas, po kurio ateinantis nuovargis virsta taip laukiamu džiaugsmu. Ir didžiausias džiaugsmas yra tuomet, kai ryte su malonumu eini į darbą, o po darbo skubi namo.

MEILĖ – TAI DARBAS

„Yra daugybė dalykų, kurie dviejų žmonių buvimą kartu padaro šeima. Deja, nėra vieno visiems tinkančio recepto“,– paklaustas apie laimingos šeimos paslaptį susimąsto profesorius KĘSTUTIS MASIULIS, kartu su žmona Irena santuokoje gyvenantis dvidešimt aštuonerius metus. Todėl mums įdomus jo požiūris, patirtis bei pamąstymai apie šeimos vertybes.

Manau, kad šeimą šeima padaro trys esminiai pradai: meilė, bendrosios vertybės ir kūryba. Kai kas gal paklaustų: o kur vaikai? Sutinku, jie irgi svarbus šeimos elementas, ilgus šimtmečius buvęs pagrindiniu. Tačiau mąstydamas apie šeimą nenorėčiau vaikų laikyti vieninteliu bendros šeimyninės kūrybos produktu. Bet kūrybinį darbą auginant ir auklėjant atžalas laikau esminiu. Nors būna ir bevaikių šeimų. Pagaliau šeimos juk neišsiskirsto užauginusios vaikus, tad kūryba tuo nesibaigia.

Seniai pastebėjau, kad žmonės dažniausiai meilę supranta tik kaip jausmą. Apstu tą paliudijančių posakių: „meilė iš pirmo žvilgsnio“, „įsimylėjo iki ausų“, „skrenda kaip ant meilės sparnų“. Gražus tas jausmas. Žavinga stebėti įsimylėjėlius.Šis jausmas yra galingas. Jo apimti žmonės kartais ir kalnus nuverčia, ir dideles aukas sudeda. Bėda, kad jausmai nėra amžini. O kas, jei jie išblėsta? Išsiskyrimas? Skyrybos? Man artimesnis – kitoks meilės supratimas.

Vienoje knygoje atradau nuostabų paaiškinimą. Meilė nėra jausmas, tai – veiksmas. Juk ir pats žodis „mylėti“ yra veiksmažodis! O tai reiškia, kad, norint mylėti, tenka aktyviai veikti! Veikti kito žmogaus labui!

Tokia meilės samprata man labai priimtina. Ją laikau gilia ir prasminga. Dar daugiau – tai yra brandžios ir aktyvios asmenybės pozicija. Būtent taip meilė suprantama ir daugelyje religijų. Antai katalikybė moko kituose žmonėse pastebėti Kristaus sėklą, ją aktyviai mylėti, ir tą dievišką dalelę įžvelgti net didžiausiame nusikaltėlyje.

Šeima yra vienas didžiausių mūsų kūrinių. Jos kūryboje dalyvaujame ar bent dalyvavome daugelis: pradžioje kaip vaikai savo tėvų šeimoje, o vėliau ir savo. Kurdami šeimą, mes naudojamės ankstesnės šeimos patirtimi, kurią paveldėjome, ir principus, kurių pagrindu susiformavome kaip asmenybės. Kadangi tai yra nepakartojama ir unikalu, mūsų šeimos yra originalios.

Mėgstu stebėti skirtingas poras ir šeimas: jų bendravimą, kalbėjimąsi, ypač neverbalinę komunikaciją.

Kas tuodu žmones sujungė? Kadaise toks klausimas buvo itin įdomus, bet nerasdavau atsakymo. Dabar manau jį turįs: tai – bendrosios vertybės, dvasinės būsenos, kurias jie abu mėgsta ir nori kartu patirti.

Prisipažinsiu, kad nuo jaunystės mane lydėjo labai paprastas šeimos vaizdinys. Norėjosi, jei taip bus lemta, sulaukti senatvės apsikabinus mylimą moterį, kartu žvelgiant į užsiaugintą žydintį sodą. Tame vaizdinyje buvo židinys, deganti ugnis, o už lango – lengvai vėjyje besisukančios snaigės.

Kai Jos ir Jo ideali egzistencinė būsena, kurios jie siekia, sutampa – galime tikėtis ilgos šeimyninės laimės. Nebūtinai be nuokalnių ir paslydimų.

Potenciali galimybė kurti šeimą atsiranda sutikus antrą žmogų. Tokios antrosios pusės paieškos ar atsitiktinis suradimas yra stebuklas, kuriam vargu ar galime sugalvoti kokį nors racionalų paaiškinimą. Tačiau tokios galimybės ne visada realizuojasi. Viena praleista galimybė atveria kelią dešimčiai naujų, tačiau ieškantiesiems savo vienintelės ir tikros antrosios pusės nuo tokio paaiškinimo nė kiek ne lengviau. Perdėtas išrankumas ir negebėjimas adaptuotis kartais lemia liūdną vienatvę.

Tik Dievas ir pagal jo paveikslą sukurtas žmogus sugeba būti kūrėjais. Joks kitas gyvas padaras kurti nesugeba. Tuo mes skiriamės nuo kitų gyvių. Per kūrybą mes atsiskleidžiame kaip asmenybės.

Meistriškai nuobliuotos ir dailiai suleistos lentos, tinkamai išpuoselėtas gėlynas ar sodas, numegzti šliaužtinukai ar išsiuvinėtas seilinukas vaikučiui yra kūryba. Tačiau ne apie tokius kūrybinius pamatus tenka kalbėti mąstant apie šeimą. Drįstu teigti, jog didžiausi šeimos kūriniai yra vaikai ir nuolatos tobulėjanti šeima.

Mudu su žmona Irena užauginome dvi dukras Jūratę ir Liepą bei sūnų Saulių. Jokie kiti pasiekimai ir kūriniai negali jiems prilygti. Pritariu E. Hemingvėjaus minčiai, kurią radau romane „Kam skambina varpai“, kad jokios vertybės negali prilygti žmogui. Pridurčiau, kad joks kūrybinis džiaugsmas negali prilygti laimei auginant žmogų.

Tačiau šeimos gyvenimas trunka gerokai ilgiau nei auga vaikai. Bendrų kelionių įspūdžiai, bendri draugai, bendri estetiniai išgyvenimai ir ieškojimai, pagaliau buities interesai yra šeimos kūrybos šaltiniai. Tad visiems linkiu mylėti ne tik širdimi, bet ir aktyviais veiksmais bei įsipareigojimais!

Asmeninio archyvo nuotr.

UPĖTAKIS PAGAL VIRGĮ

Pasižvalgęs po VIRGIO VALENTINAVIČIAUS dirbtuves pirmiausia pagalvoji, kad laisvalaikiu garsus žurnalistas kuria papuošalus: smulkučius, spalvotus ir labai labai trapius. Įdomus laisvalaikio leidimo būdas, verčiantis ugdyti kantrybę. Pasirodo, šitie dailūs daikčiukai – žvejybinės muselės, skirtos elegantiškai žvejybos rūšiai – muselinei, kurią yra įvaldęs retas lietuvis.

Su šiuo žvejybos būdu susipažinau Čekijoje, kur devynerius metus dirbau Laisvosios Europos radijuje. Pakankamas laiko tarpas, kad perprastum svečios šalies papročius ir tradicijas, – pabrėžia pašnekovas. – Ten muselinė labai populiari, tarsi visos tautos sportas. Iš pradžių atrodė, kad tai gerokai sudėtingesnis ir sunkiai įvaldomas žvejybos būdas, bet kai pamėginau kartą kitą, supratau, jog taip žvejoti yra paprasčiau, įdomiau ir smagiau. Deja, Lietuvoje muselinė žvejyba dar nepakankamai populiari, o gaila, nes norėtųsi turėti daugiau bendraminčių.“

Kai su užkietėjusiais žvejais mėginau išsiaiškinti, kuo muselinė skiriasi nuo kitų žvejybos būdų, vienas ilgą laiką Didžiojoje Britanijoje – būtent toje šalyje atsirado muselinė – gyvenęs bičiulis pacitavo kažkur skaitytą taiklų palyginimą: „Skirtumas tarp šio žūklės būdo ir bet kurio kito toks pats, kaip palyginti japonų ritualinį elegantišką žaliosios arbatos gėrimą su arbatos pakelio užpylimu verdančiu vandeniu plastikiniame indelyje.“ Aišku? Na, taip, pakankamai. „Muselinė mane sužavėjo dinamiškumu, nes nesėdi vietoje, nuolatos užmetinėjant meškerę tenka žingsniuoti upeliu. Taip kartais nueinu 10–15 kilometrų. Esu išbraidęs daug mažų upių ir upelių, kurie nuo kranto paprasčiausiai nepraeinami – jie apžėlę krūmais, bruzgynais – tikros lietuviškos džiunglės. Museliaujant reikia elgtis labai tyliai, žingsniuoti netaškant vandens. Sako, kad upėtakis turi nepajusti žvejo žvilgsnio, kad žuklė būtų sėkminga“,– paslaptimis dalijasi ponas Virgis, gerai žinantis karališkų žuvų upėtakių gausias vietas.– „Neklauskite, tikrai jų neišduosiu. Galiu pasakyti, kad labai dailių, švarių ir žuvingų upeliukų yra ir aplink Vilnių.“

Tradiciškai museline žvejojami upėtakiai, tačiau Lietuvoje dažniau gaudomi kiršliai. Dabar žvejai museline gaudo ir kitas žuvis – lydekas, ešerius, raudes. Virgis sako, kad teoriškai net ir šamą galima taip sugauti. Tik didesnei žuviai jaukas turi būti gerokai didesnis.

Didžiausi pašnekovo laimikiai – 6,5 kilogramo lydeka, pagauta spiningu, ir pusantro kilogramo upėtakis, muselinės žvejybos laimikis.

Įdomu, kas namuose tvarko žvejybos laimikį? „Viską darau pats – nuo museliu rišimo iki žuvies lėkštėje,– vyriškai išdidžiai sako užkietėjęs žvejys, kuriam nemažai žvejybos paslapčių dar vaikystėje perdavė tėtis.– Į namus dažniausiai grįžtu su laimikiu. Vos sugautus upėtakius rekomenduojama iškart išvalyti dar prie upės, todėl su jais labai paprasta – grįžus namo nebereikia nieko daryti, galima užsiimti kulinarija. Svarbu į krepšį, kujiame gabeni laimikį, įsidėti dilgėlių, kurios neleidžia žuviai sugesti visą dieną.

Ruošiant žuvį svarbiausia nepersistengti – nepervirti ir neperkepti, o upėtakius dar geriau ruošti žalius. Tai – labai patogi, delikati ir skani žuvis. Jeigu jau gaminate, nors Lietuvoje žuvys dažniausiai kepamos, man labiausiai patinka virtas upėtaikis, mano galva taip geriau išryškėja skonis. Mano nuomone, yra žuvys, turinčios skonį, kaip upėtakis, ešerys, lydeka, ir beskonės. Prie pastarųjų priskirčiau raudes, šapalus. Jos tinka žuvienei. Tad principas paprastas: beskones reikia gardinti, kad pagerėtų jų savybės, o turinčioms skonį jokių skoninių pagalbininkų nereikia.“

Kai baigiantis pokalbiui jis pradeda vardyti receptus, mintyse pagalvoju: mano pašnekovas galėtų būti puikus restoranų virtuvės šefų konsultantas.

Asmeninio archyvo nuotr.

Nejučiomis kiekvienas škotų terjero šeimininkas įsisąmonina paprastą, bet svarbią tiesą: šitas šuo visada laikysis oriai ir privers kitus paisyti jo orumo

VILIJA IR BRUKNĖ

Anglai apie škotų terjerus sako: providing love – teikiantys meilę. Šitie žodžiai absoliučiai tinka VILIJOS ALEKNAITĖS-ABRAMIKIENĖS augintinei Bruknei, kurios širdis kupina neišsenkančios meilės, o ją visuomet išreiškia su didele jėga ir aistra.

Asmeninio archyvo nuotraukos

„Pirmąkart į mūsų namus užėjusį žmogų ši aistra, pasireiškianti griausmingu lojimu, pradžioje gerokai sutrikdo. – šypsosi Vilija. – Nieko nuostabaus. Juk prašalaitis negali iš karto suprasti, kad škotų terjerų kalba, tai yra tas garsus lojimas, gerokai per garsus tokio ūgio šuniui, yra tik širdingas kvietimas draugauti. Paprastai tai įvyksta per kelias akimirkas. Bruknė nėra įkandusi nė vienam svečiui.“

„Kai iš vados rinkomės šį šuniuką, jau tada patyrėme jo išskirtinį charakterį: mažesnieji broliukai nuolat turėjo dalyvauti imtynėse su Brukne. Galima tik įsivaizduoti, kaip jie atsipūtė, kai Bruknė pagaliau iškeliavo į mūsų namus. Mes patys tuomet dar menkai nutuokėme, ką reiškia gyventi su škotų terjere. Tiesiog norėjome to simpatiško ir stilingo šuns. Juk škotų terjerai išsiskiria savo neįprastomis proporcijomis, didele barzdota galva, lyg antena juokingai styrančia uodega. Pasižiūrėjęs į škotų terjerą būtinai nusišypsosi.

Tik kai Bruknė atėjo į mūsų namus, internete perskaitėme, kad škotų terjerai gali būti pikti, nedraugiški, savanaudiški, nepaklusnūs, o pasijutę pažeminti gali keršyti. Blogiausios prognozės Bruknės atveju nepasitvirtino. Aštresnieji jos charakterio kampai beaugant švelnėjo, ji darėsi ramesnė ir protingesnė. Bet argi žmonės auga kitaip? Beje, tai vienintelis mūsų šuo iš keleto, kuriuos teko auginti, nesugraužęs nė vieno bato, nenukandęs jokio laido ir „nesuskaitęs“ nė vienos knygos.

Tiesa, auklėjome ne mes ją, o ji mus. Bruknė mums akivaizdžiai parodė, kad su ja kaip su paprastu šunimi elgtis negalima. Kartą man berašant straipsnį augintinė priėjo, prašėsi dėmesio, o aš ją stumtelėjau ir nuvariau, duodama suprasti, kad neturiu laiko. Už tai čiužinys, ant kurio gulėdama rašiau, man nematant buvo apšlapintas. Bandžiau Bruknei aiškinti, kad taip elgtis nedera, bet ji apsimetė, kad lietuviškai nebemoka. Suprask, jei jūs su manimi elgsitės kaip su šunim, tai aš ir elgsiuosi kaip šuo.

Nejučiomis kiekvienas škotų terjero šeimininkas įsisąmonina paprastą, bet svarbią tiesą: šitas šuo visada laikysis oriai ir privers kitus paisyti jo orumo. Nežina, ar dėl škotams įgimto nepriklausomo charakterio, bet šios veislės šunys buvo labai populiarūs tarp britų elito. Kaip rašoma literatūroje, pradžią tam padarė karalienė Viktorija, kuri pamėgo škotų terjerus lankydamasi savo pilyje Škotijoje. Po jos vyro mirties škotų terjerai tapo artimiausiais liūdinčios karalienės guodėjais. Garsių žmonių ir škotų terjerų draugysčių istorijų yra labai daug. Bet būtina paminėti, kad šios veislės šunis turėjo garsus lakūnas Čarlzas O. Lindbergas, pirmasis vienviečiu monoplanu perskridęs Atlantą, Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentai Franklinas Ruzveltas, Dvaitas D. Eizenhaueris, Džordžas W. Bušas, taip pat tragiškai žuvęs Lenkijos prezidentas Lechas Kačinskis.

Labai įdomi prezidento Ruzvelto ir jo škotų terjero vardu Fala draugystės istorija. Dėl šio šuns Ruzveltas per plauką išsaugojo galimybę kandidatuoti antrai kadencijai. Oponentai apkaltino valstybės vadovą, neva jis įsakė jūrų pėstininkams grįžti į Aliaską, kurioje buvo su vizitu, kad būtų surastas pasimetęs prezidento augintinis. F. Ruzveltas savo garsiojoje „Fala kalboje“ pasakė, kad nors jis ir jo šeima yra pripratę prie pačių keisčiausių kaltinimų, bet škotiška jo šuns širdis jaučiasi labai įžeista. Prezidento „Fala kalba“ padėjo jam išvengti tolesnės kaltinimų eskalacijos ir įėjo į JAV politinę istoriją.

Nors „škotai“ nuolat sukosi aukštuomenėje ir garsenybių draugijoje, nereikia manyti kad tai snobiški, o juo labiau pataikūniški padarai. Priešingai – kiekvieną prezidentą jie kaipmat „pastatys į vietą“, pademonstruodami visiems, kas troboje svarbiausias. Ne veltui Ruzvelto laikais Ovalinis prezidento kabinetas karikatūrose buvo vadinamas „Fala kabinetu“.

Mūsų Bruknei snobizmas nėra visai svetimas. Pavyzdžiui, ji mielai klausosi operos ir šiaip klasikinės muzikos. Bruknė atsigula ant šono, dūsauja ir klausosi. Bet kai sūnus ima mėgautis savo stiliaus muzika, augintinė akivaizdžiai parodo, kad tai ne jos skonio garsai.

Tokiomis akimirkomis sunku patikėti, kad šios veislės šunis praktiškieji škotai labiausiai vertino už miklumą medžiojant ir ypatingą jų neapykantą žiurkėms. Mūsų Bruknytė žiurkių dar, ko gero, nėra sutikusi, matyt, todėl ji išlieka draugiška daugumai gyvų padarų. Kieme vaikštinėjantys paukščiukai jos nė kiek nesibaido. Šiemet Bruknė buvo susiradusi draugę rupūžę: išlindo ji vieną vakarą iš po laiptų. Bruknė žiūrėjo žiūrėjo ir net neamtelėjo, atrodo, kad buvo labai patenkinta nauja draugyste. Kitą vakarą vėl prie laiptų laukė, bet rupūžė, matyt, pakeitė būstą.“

Šeimininkės ir Bruknės santykius temdo, regis, tik viena problema: retsykiais pasitaikančios komandiruotės. Kai tik šeimininkė prie spintos atsineša lagaminą, Bruknę prislegia rūpestis. Šuo supranta: ji išvažiuoja. Namiškių liudijimu, laukdama kas vakarą ilgai rymo prie lango. Vėlai vakare ar naktį grįžusią šeimininkę pasitinka priekaištingu lojimu. „Atskaito moralą“ ir tuojau pat reikalauja glostyti.

Kai Nepriklausomybės akto signataro Emanuelio Zingerio vaikai išvyko studijuoti į užsienio universitetus, viena didžiausių paguodų jam liko šunelis Domino.

GYVENIMAS SU DOMINO

Asmeninio archyvo nuotr.

Prieš 12 metų jį iš gatvės parnešė dukra Estera. Gali pasirodyti keista, bet žvelgdamas į protingas Domino akis, prisimenu ir savo atžalas, ir daug dalykų, kurie vyko per tuos metus. Domino negali suprasti, kodėl į lauką turi eiti su antsnukiu ir kodėl ribojama jo prigimtinė teisė keletą kartų suloti ant pravažiuojančio dviratininko ar prabėgančios katės. Tupėdamas ant palangės, jis dažnai seka praskrendančius paukščius. Matyt, jo protėviai buvo medžioklinai šunys.

Kartais, kai vėlai naktį grįžtu iš komandiruočių, pasiimu Domino ir mes tyliai nutipenam į Vingio parką į pagrindinę estrados aikštę, ten, kur minios žmonių kadaise rinkosi į Sąjūdžio sambūrius, kur prasidėjo mano kelias į mūsų valstybės nepriklausomybę

Domino labai laukia iš tolimos šalies sugrįžtančio mano sūnaus Dovydo. Jį glostydamas, vis prisimenu, kaip augo mano vaikai ir kartais pavydžiu tam šuneliui, kad jis praleido daug daugiau laiko su jais, negu aš. Tas šunelis tarsi atliko šeimos vienytojo vaidmenį. Tuo metu aš kovojau politiniuose baruose, įtvirtindamas Lietuvos laisvę pasaulyje.

Kartais, kai vėlai naktį grįžtu iš komandiruočių, pasiimu Domino ir mes tyliai nutipenam į Vingio parką į pagrindinę estrados aikštę, ten, kur minios žmonių kadaise rinkosi į Sąjūdžio sambūrius, kur prasidėjo mano kelias į mūsų valstybės nepriklausomybę. Susimąstau, ar tie dvidešimt du metai, praleisti politikoje, nenuėjo Domino „ant uodegos“..? Kartais ir man ir Virginijai būna liūdna ir vieniša.

Bet štai sužibo olimpiniai medaliai per Londone vykusias olimpines žaidynes ir pasipylė mano vaikų žinutės – Valio, Lietuva yra pasaulyje.

Tikiu, ateis laikas, kai Domino džiugiai puls prie durų, nujausdamas, kad laiptais kopia mano sugrįžę vaikai Dovydas ir Estera.

SUBTILUS PAPRASTUMAS

Jeigu žuvies parduotuvėje nustebusiu žvilgsniu jus palydės RIMANTAS JONAS DAGYS, žinokite, kad ką nors ne taip išsirinkote, ir šis politikas jums norėtų nuoširdžiai patarti. Jis – puikus kulinaras, žino daug subtilių dalykėlių beveik apie visus produktus, todėl juo tikrai galima pasitikėti. Rankas jis pakels, jeigu smalsausite apie saldumynus. Tai – ne jo sfera.

Asmeninio archyvo nuotr.

Stebiuosi, kai šeimininkės žuvies skyriuje prašo parinkti mažesnį, smulkesnį karpį. Šios žuvys kuo didesnės, riebesnės, tuo sultingesnės ir skanesnės“,- pataria ponas Rimantas.

Apie maistą, receptus, prieskonius ir kitus gardžius dalykus su šiuo pašnekovu galima kalbėti, iki mėnulis užtekės, o paskui nejučiomis jį keis palengva kylanti saulė. Greičiausiai tai dėl to, kad pagal išsilavinimą Rimantas yra chemikas, gamtos mokslų daktaras, todėl kitaip, išsamiai ir labai delikačiai, kalba apie įvairių produktų, ypač prieskonių, derinius.

Jam maisto gaminimas yra vienas maloniausių būdų atsipalaiduoti. „Tai, sakyčiau, viena kūrybos formų, į padanges kulinarinius reikalus iškelia politikas. Jei esi įvaldęs techniką, o be jos svečiai gali likti prie susvilusių blynų arba į bato padą primenančių mėsos kepsnių, gali eksperimentuoti. Niekada nieko negaminu pagal receptus iš žurnalų ar knygų, nes tai riboja. Jeigu taip daryčiau, tai nebūtų mano sukurtas patiekalas. Galbūt todėl iš parduotuvių neperku gatavų prieskonių mišinių. Noriu žinoti, paragauti, pauostyti kiekvieną ingredientą, kurį dedu į dubenį. Svarbiausia maistą reikia gaminti su gera nuotaika ir ji tuomet bus perduota valgantiesiems. Piktos šeimininkės kotletai neskanūs, – pasakoja Rimantas.

Nuo abstrakčių kalbų leidžiamės į konkretesnius dalykus. Kokie patiekalai Rimantui yra patys mėgstamiausi? „Patinka lietuviška virtuvė ir esu už tai, kad valgytume tai, kas aplink mus auga. Nors esu susipažinęs beveik su viso pasaulio virtuvėmis. Pažinimas atriša rankas eksperimentams. Turiu pripažinti, kad labiausiai patinka gaminti mėsos patiekalus, paskui į gretą stotų žuvis, grybai. Per šventes, kai reikia ruošti vaišes, su žmona Regina maisto gaminimą dalijamės beveik perpus. Man atitenka „sunkioji artilerija“, o žmona perima „saldžiąją“,“ – dėsto pašnekovas.

Kadangi Lietuvoje pastaruoju metu vis populiaresni žvėrienos patiekalai, smalsu, kaip Rimantas gamintų, pavyzdžiui, šernienos kumpį. „Pirmiausia, marinavimas. Čia labai padeda didelis kiekis įvairių žolelių, kurios auga darže ir miškuose. Sausai marinuoti reiktų kelias paras. Bet tai priklauso nuo kumpio dydžio ir žvėries amžiaus. Prieš kepant, kumpį reikia pasūdyti. Jokiu būdu nedaryti to prieš marinavimą, nes druska ištraukia iš mėsos drėgmę. Prieš pašaudamas į orkaitę kumpį gausiai aptepčiau susmulkintais arba sumaltais svogūnais, sumaišytais su nemenku kiekiu kitų prieskonių. Po valandos jau spėjusią gerokai apkepti košę reikia nukrapštyti. Jeigu tai jauno šerniuko kumpis, pakanka kepti valandą, jei senesnio – ilgiau. Tačiau tiksliai pasakyti, kiek kumpis keps, labai sunku. Patirtis ir jausmas ateina per praktiką. Tai žino kiekviena šeimininkė“, – patirtimi dalijasi Rimantas.

Kalbėdamas apie mėsą pašnekovas pabrėžia, kad esmių esmė yra padažas. Jis padeda atskleisti patiekalo subtilumą ir, jei padažą sugadinsi arba nevykusiai pagaminsi, kaput net ir geriausiai iškeptam didkepsniui.

Gyriaus kupinas Rimanto žodis lietuviškiems grybams. Juk jų sezonas jau visai čia pat. Tačiau ne bet kokiems, o kilmingiems, baravykinių šeimos. „Man širdį skauda, kai matau, kaip tuos vargšus grybus verda, nupila patį vertingiausią nuovirą ir vėl verda. Kam? Lieka tik mažavertė ląsteliena. Aš tokius grybus gerai nuplaunu ir kepu. Riebalus galima rinktis pagal skonį arba tai, ką tuo metu turite lentynoje, aišku, kaimiškas sviestas čia nepralenkiamas. Ant apkeptų grybų pilu pieną ir jį garinu. Taip darau tris kartus. Tuomet dedu druskos ir viskas. Nuo pieno salstelėję grybai ir sūrus padažas – puikus derinys. Šis receptas tinka grybams, kurie neturi kartumo“,– perspėja patyręs virtuvės meistras.

UŽAUGINTI SŪNŲ, PASODINTI MEDĮ, PASTATYTI NAMĄ

Asmeninio archyvo nuotr.

Kalbėdamas apie šeimos buitį STASYS ŠEDBARAS iškart pasiteisina: žmonai Onutei tikrai nepasiseke, nes virtuvėje jis prastas padėjėjas ir yra labiau linkęs nesipainioti po kojomis. Už tai vyriškis gali pasigirti pats pastatęs namą. Vadinasi, šiam politikui puikiausiai tinka posakis, bylojantis apie gyvenimo tikslus: pastatyti namą, užauginti sūnų ir pasodinti medį.

Nors Šedbarų šeimos netradicinių formų statinį reikia vadinti sodo nameliu, nes jis stovi sodo sklype, pagal dydį jis tikrai yra vertas būti vadinamas namu, kuriame savo erdves turi visi šeimos nariai.

„Esu gimęs ir augęs gražioje vietoje, netoli akmens, žyminčio aukščiausią greitkelio Kaunas–Klaipėda vietą, ir visai netoli Poškos baublių, pirmojo Lietuvos kraštotyros muziejaus. Ten labai gražios vietos, nors ne tokios vandeningos kaip Aukštaitijoje, tačiau žavingos kalneliais, šilais. Todėl atvykus į sostinę buvo sunku priprasti prie blokinės dėžutės. Kai tik atsirado galimybė gauti sodo sklypą, nedvejodami paėmėme. Galvojome, bent nuo pavasario iki rudens galėsime pabūti gamtoje“, – bemaž dvidešimties metų senumo istoriją prisimena pašnekovas.

Jo tėtis buvo stalius auksarankis, todėl visi trys sūnus paveldėjo polinkį meistrauti. Kai Stasys gavo sodo sklypą, ilgai negalvojo: pasistatysiu namą pats. „Tiesą pasakius, iki šiol jį statau. Jau dvidešimt dveji metai. Kadangi mano ir žmonos tėvai gyveno kaime, vasaromis reikdavo pas juos važiuoti sodinti daržovių, vėliau jų kasti, šienauti ir kitų darbų nudirbti, neturėjau laiko nei žvejybai, nei medžioklei. Tiesiog nepripratau ir dabar nenoriu, bet pasistatyti namuką sode buvo mano tikslas. Man tai yra pats geriausias poilsis. Atvažiuoju į sodą išūžta, pervargusia galva, ką nors susiprojektuoju, sukuriu ir pradedu darbuotis. Prie statybų labai daug padėjo abu sūnūs Tomas ir Martynas. Galbūt todėl ir dabar jie mielai čia atvažiuoja, ilsisi“, – pasakoja pašnekovas.

S. Šedbaras yra teisininkas, nieko bendro neturi su statybininko profesija, todėl smalsu, ar daug padarė klaidų lipdydamas savo būstą? „Nedaug. Labai greitai supratau, kad bet ką darant pirmiausia idėją reikia iškloti ant popieriaus. Beje, kai pradėjau statybas, vyravo požiūris, kad sodo nameliams tinka bet kokios medžiagos, suprask, kas lieka nuo rimtų statybų. Be to, tuo metu buvo blokada. Sunku buvo gauti bet kokių medžiagų. Teko suktis. Už tai koks džiaugsmas apimdavo širdį, kai sujungi vandentiekio vamzdžius, atsuki čiaupą ir... VANDUO BĖGA! Na, pasitaikydavo, kad kur nors palašėdavo, bet nieko tokio, viskas sutvarkoma. Tuo metu mano geriausi draugai buvo elektrikai, santechnikai – jie daug gerų patarimų duodavo. Rūsyje, kur mažiau šviesos ir ne taip matyti ne visai kokybiškas darbas, plyteles klijavau pats, bet labiau apšviestoms ir matomoms vietoms samdžiau meistrą“, – juokdamasis dėsto vyras. Iš savo patirties Stasys gali pasakyti: pačios brangiausios medžiagos, deja, ne visada yra pačios geriausios, bet taupyti nepataria. Labai apsimoka ieškoti viduriuko tarp kainos ir kokybės.

Didžiąją daugumą darbų vyriškis atliko pats su sūnumis arba gerais bičiuliais, tačiau židinio statybą patikėjo puikiam meistrui Algiui Puodžiūnui, kuris židinius statė prezidentūros rūmuose Vilniuje. „Tai ne tik puikus meistras, bet ir labai žmogiškas. Tuo metu dirbau advokatu. Kai meistrai tai sužinodavo, kainos pakildavo du tris kartus. Algis to nedarė. Iki šiol jaučiame, kad židinys pastatytas su didele meile ir atsakingumu, todėl jam esame labai dėkingi. Lauke a la jemelios židinį susimeistravau pats, kuris jau baigia nugriūti. Bet apie dvidešimt metų atitarnavo“, – šypteli vyriškis.

Dabar jis stato daržinę. Paklaustas kam, juokiasi: „Kaupsiu kaimynų šieną. Pastebėjau, kad reikia vietos, kur būtų galima malkas, visokius rakandus sudėti. Žmona iš manęs juokiasi: „Kai baigsi daržinę, ką tada statysi?“ Į pagalbą man atėjo vyriausias sūnus: „Tėti, gal aš ką nors įsigysiu. Tada su statybiniais įnagiais pereisime pas mane.“

KELIONĖ ISTORIJOS PĖDSAKAIS

Asmeninio archyvo nuotr.

Pripažinkime, vasarą turime daugiau laisvo laiko nuo įprastinių darbų, todėl daugiau jo galima skirti brangiausiems žmonėms, atrasti vieną kitą valandėlę įdomiai knygai, filmui, išsiruošti į kelionę. Prie puodelio kavos apie tai kalbame su Auksute RAMANAUSKAITE-SKOKAUSKIENE.

Gerbiama Auksute, esate užsiėmusi moteris. Ar politikės turi laiko pomėgiams?

Žinoma, kaip ir visi žmonės, be mėgstamo darbo, turiu ir kitų širdžiai mielų užsiėmimų. Kai tinkamai planuoji laiką, daug kam jo užtenka. Tikriausiai esu iš tų laimingųjų, kurių darbas ir pomėgiai glaudžiai susiję.

Mėgstu laisvas valandas leisti su šeima. Tai ne tik poilsio akimirkos, bet ir energijos šaltinis būsimiems darbams. Visi kartu keliaujame po Lietuvą, kartais pavyksta ištrūkti ir už jos ribų. Turiu nuostabų, smalsų anūką Arną. Lietuvos istorines vietas jis žino ne blogiau už suaugusiuosius. Dabar jam dvylika, bet nuo mažumės imdavome jį į įvairias keliones, partizanų atminimo, pagerbimo renginius, istorines laisvės kovų vietas. Prisimenu, dar nemokėjo vaikščioti, kai nusivežėm į Kalniškės mūšio vietą. Ten yra gan status kalnas. Turėjo vykti partizanų mūšio minėjimas. Visi kopiam, skubam į kalną. Arnutį tai panešam, tai jis pats keturpėsčias ropoja, staiga matom – atsistoja ir abi rankas iškėlęs į viršų svyruodamas pradeda eiti. Pirmieji vaiko žingsniai buvo žengti ne paprastoje vietoje, o istorinėje Lietuvos laisvės kovų vietoje.

Organizavote jaunimo žygius „Partizanų laisvės kovų takais“. Kaip gimė ši idėja?

Šis laisvalaikio leidimo būdas savaime išplaukė iš mano gyvenimo būdo. Nuo vaikystės gyvenau „nelegaliai“, nes mano tėvai Lietuvos partizanų vadas generolas Adolfas Ramanauskas-Vanagas ir partizanė Birutė Mažeikaitė-Ramanauskienė nuolat turėjo slapstytis, juos persekiojo okupantai. Slapsčiausi kartu su jais ir močiute Anele Mažeikiene. Jie visada tikėjo, kad vieną dieną atgausme laisvę, karštai to siekė, todėl šiandien, kai esame laisvi, noriu padaryti viską, ką leidžia mano jėgos. Noriu, kad partizanai, kuriuos niekingai šmeižė okupantas, būtų žinomi jaunimui. Taip atsirado šis projektas.

Kai keliaujate su vaikais, tikriausiai būna linksmų nutikimų?

Tikrai būna. Kai anūkas paūgėjo, pasiimdavau jį kartu į žygius. Keliaudavo moksleiviai, studentai – būdavo smagu. Jis greitai su jais susidraugaudavo. Vieną kartą Arnutis gražiai pamokė. Vienas mokinys pro mašinos langą išmetė saldainių popieriuką. Arnas pastebėjo ir aukštaūgiui moksleiviui rimtu balsu tarė: „Nešiukšlink Lietuvos!“ Visi pasigavo jo posakį. Ne „mesti negalima“, ne „netvarkos gamtoje palikti negalima“, bet trumpai ir aiškiai: „Nešiukšlink Lietuvos.“

Man tokios kelionės labai patinka. Per jas akivaizdžiai pamatau, koks puikus mūsų jaunimas. Tik reikia su jais mokėti bendrauti. Domisi jie viskuo, savo šeimų istorijas „atranda“. Nereikia jiems brukti patriotiškumo, pilietiškumo pagrindų. Na, gal truputį pažadinti, sudominti, o išvadas leisti patiems daryti.

Šio projekto įspūdžius surašėte knygoje „Laisvės kovų keliais su partizanų vado dukra Aukse“. Esate išleidusi ir daugiau knygų. Kokią vietą jūsų gyvenime užima rašytinis žodis?

Knygos leidžia sužinoti istorijos faktus, pažinti asmenybes, praplėsti akiratį. Tai viena iš „kelionių“ rūšių. Man labai patinka skaityti, ypač istorijos, psichologijos veikalus. Mano pačios išleistos knygos taip pat kažkam tampa „kelionėmis“ po Lietuvos partizaninio karo istoriją. Sulaukiu gerų atsiliepimų, vadinasi, šios knygos yra reikalingos.

GERAS LAISVALAIKIS – NE TIK ŽVEJYBA

Asmeninio archyvo nuotr.

Savaitgaliai, kuriuos ANTANAS MATULAS praleidžia namuose, nėra skirti kiurksojimui fotelyje. „Kaip ir daugelis lietuvių, iš savo tėvų paveldėjau darbštumą ir meilę žemei, todėl jaučiu nenumaldomą poreikį, kad mano kieme derėtų vaismedžių sodas, kad jame čiulbėtų inkiluose šiemet taip gausiai perėję sparnuočiai“, - pasakoja politikas.

„Smagu, kai akį džiugina žydinčios gėlės, o savo maisto racioną galiu papildyti paties užsiaugintomis šviežiomis daržovėmis“, – sako vyriškis. Tačiau laisvalaikiu parlamentaras mielai imasi ne tik įvairiausių ūkio darbų, bet randa laiko ir sportiškiems pomėgiams. Sveiką gyvenimo būdą propaguojantis politikas neatsisako dalyvauti įvairiose sporto varžybose, o ir pats yra daugelio sportiškų akcijų iniciatorius ir įgyvendintojas. Anksčiau ypatingai mėgęs minti dviračio pedalus, pastaraisiais metais laisvalaikį jis paįvairina plaukdamas baidare. „Aktyviai sportuoti pradėjau prieš dešimtmetį, taigi, galiu labai motyvuotai paliudyti fizinio aktyvumo naudą žmogaus sveikatai, – atvirauja A. Matulas. – Svarbu, kad kiekviena veikla teiktų ir moralinį pasitenkinimą. Šią vasarą kartu su dideliu bičiulių būriu plaukėme baidarėmis savo krašto upe Lėveniu. Ne šiaip plaukėme ir gėrėjomės unikaliu šios upės kraštovaizdžiu, bet ir surinkome vandenyje plūduriavusias šiukšles, fiksavome upę teršiančias vietas. Džiaugiuosi kiekviena prasmingai praleista diena“, – sako patyręs politikas, kuriam gero laisvalaikio neatstoja vien žvejybos malonumas.

KAIP BŪTI SVEIKAM IR GRAŽIAM

Politikė VINCĖ VAIDEVUTĖ MARGEVIČIENĖ turi idealias sąlygas eksperimentuoti virtuvėje, nes šalia namų veši gausus daržasv kuris yra didžiausias sveikatos šaltinis.

Asmeninio archyvo nuotr.

Dukra Agnė mamai šiemet patarė prieskonių lysvę pasodinti visai po langu, kad nereiktų kas kartą, kai ruošiami valgiai, bėgioti į daržą. Tarp įprastų prieskonių čia veši ir vertingoji čija ir ispaniškasis šalavijas. „Tai – nepaprastai maistingos sėklos, kuriose gausu vitaminų. Teko skaityti, kad čija gerina koncentraciją, padeda susikaupti, suteikia energijos ir ištvermės, padeda organizmui atsigauti ir sustiprėti. Šitas sėklas valgydavo inkai, nes tikėjo, kad jos suteikia stiprybės. Manau, gal nuo čijos mes tokios gražios“, – juokiasi moteris.

Margevičių šeimai beveik niekada nereikia pirkti uogų, nes prie namų auga šilauogės, avietės, gervuogės ir net kininė šizandra, dar vadinama kininiu citrinvyčiu, galinti užaugti net iki penkiolikos metrų. „Raudonuosius serbentus primenančios uogos dar yra vadinamos penkių skonių vaisiais, nes kai jas valgai, burnoje jauti rūgštumą, saldumą, kartumą ir dar įvairių skonių. Šizandrą su kauliukais trinu su medumi ir laikau šaldytuve. Kiekvieną rytą visi šeimos nariai valgo po kelis šaukštus, nes šizandros vaisiuose gausu naudingųjų medžiagų, kurios stimuliuoja ir tonizuoja centrinę nervų sistemą, stiprina regėjimą, skatina širdies darbą ir kvėpavimą bei mažina padidėjusį kraujospūdį ir cukraus kiekį kraujyje. Žodžiu, sveikatiname save natūraliais būdais“, – patikina Vaidevutė

VASARA ĮKVEPIA DARBAMS

Geriausias poilsis politikui VALENTINUI STUNDŽIUI yra darbai ir rūpesčiai uošvių sodyboje Rasališkiuose Ukmergės rajone. „Mūsų šeimai svarbu ne triukšmingas poilsis, o galimybė pabūti kartu tyloje ir ramybėje. Ir tingus poilsis mums netinka, mieliau laisvalaikiu pasirūpiname namu arba aplinka, kuri žmonos Stasės dėka visa gėlėta“,- pasakoja politikas, ypač vertinantis galimybę išsaugoti ir puoselėti savo tėviškę.

Žinoma, daugiausia laiko Stundžių šeima ten praleidžia vasarą. „Šis metų laikas tinka pasitraukti į nuošalę, pabūti atskirai ir toliau nuo triukšmo, atitolti nuo kitų rūpesčių. Smagu ir miela saviškių draugėje: su šeima mano arba žmonos tėviškėse, kelionėje. Artumas ir bendrystė nereikalauja gausos žodžių, kartais pakanka tylos, susikaupimo ar bendro darbo.

Ne saulėtų kraštų kurortai ar palangos, o gamtos ramybė mus vilioja. Todėl renkamės pirmiausia savo tėviškes, manoji nuo žmonos yra visai netoli, Limonyse. Esame žemės vaikai, gimę ir brendę veikiami žemdirbiškosios tradicijos, kaimo kultūros. Mums svarbu neprarasti gamtos kitimo ritmikos, gyvybės radimosi, žydėjimo ir nykimo sekos, neprarasti jos artumo ir nesibaigiančios gyvybės rato. Mes džiaugiamės darbuodamiesi savo tėviškėse: sodiname, ravime, laistome, skanaujame ir mėgaujamės tuo, ką patys užsiauginame. Mums gera žiūrėti į dešimtis aplinkui nardančių kregždžių ar stebėti tvenkinyje šokančius amūrus, atklystančias antis ar gerves, klykiančias kuolingas ar mekenančius perkūno oželius.

Rūkai ir rasos gausa, artėjančio rudens alsavimas ar skylanti ankstyvo pavasario gyvybė – tai žodžiais nenusakomi potyriai. Tyla, ramybė ir galimybė įsiklausyti į gamtos darną mus harmonizuoja.

Mums labai svarbus ryšys su tėviške. Jis įpareigoja neleisti nutrūkti gimtinės gyvenimui, jam pasibaigti, be to, yra pareiga gyventi artumoje su išėjusiaisiais taip, tarsi jie būti čia ir kartu džiaugtųsi. Dvasinė santarvė ir bendrumas yra nuolat kviečiantis būti kartu, būti ten, kur gimei, kur augai. Todėl mums svarbu, kad artimųjų kapai žydėtų, mums reikia nuolat grįžti į tėviškių bažnyčias, kad maldoje atnaujintume ryšius su artimaisiais. Šios pareigos mokome savo vaikus. Gyvybė neturi baigties, nes šeima esame visi, gyvenantys ir išėję. Išgyvendamas giminės bendrumą supranti, ką reiškia tradicijos, tikrosios vertybės, atsakomybė ir pareiga.

Iš tėvų išmokome atsakomybės už savo gyvenimą, išmokome jį kurti savo rankomis ir pastangomis. Tėvų įskiepytas atsakomybės jausmas ir šiandien padeda susigaudyti sudėtingame, nuolat besikeičiančiame pasaulyje. Mes buvome mokyti ne atrodyti ar pasirodyti, o tarnauti principams, vertybėms ir savo artimui. Tyloje ir ramybėje kaskart giliau supranti šias pamokas“, – tvirtina politikas.

Asmeninio archyvo nuotr.

IŠ RASOS JUKNEVIČIENĖS VIRTUVĖS

OBUOLIŲ PYRAGAS

200 gramų margarino,
200 gramų cukraus,
4 kiaušiniai (*šeimininkė pabrėžia, kad turi būti kaimiški*),
200 gramų miltų,
1 šaukštelis kepimo miltelių,
2 citrinų sultys,
žiupsnelis druskos,
4–5 vidutinio dydžio obuoliai.

Margariną, cukrų ir kiaušinius gerai išplakti plaktuvu. Dėti miltus, kepimo miltelius ir citrinų sultis. Viską geria išmaišyti. Grietinės tirštumo tešlą pilti į skardą. Ant viršaus gausiai prismaigstyti skiltelėmis supjaustytus obuolius. Jų turi būti tiek pat, kiek ir tešlos. Pyragą kepti apie puse valandos.

TARPTAUTINĘ ŠLOVĘ PELNĘ RAUGINTI AGURKAI

Agurkų, česnakų (į vieno litro stiklainį dedamos 2–3 skiltelės), krapų, druskos (1 kupinas šaukštas litrui).

Šviežiai surinktus agurkus nuplauti, dėti į indą ir gausiai apdėti česnakais. Jų skilteles tereikia perpjauti perpus. Taip pat įdėti krapų žiedynus ir kotus. Lapelių nereikia, nes jie sukelia puvimą. Viską užpilti šaltu vandeniu. Geriausiai – iš šulinio.

Po dienos ar dviejų (tai priklauso nuo lauko temperatūros jeigu tvyro karščiai, rūgimui pakanka ir dienos), skystį reikia nupilti ir užvirinti. Tuomet pilti į stiklainį ant agurkų, jį nedelsiant uždaryti ir apversti. Rasa apverstus stiklainius kuriam laikui rekomenduoja uždengti pledu.

Taip rauginti agurkai išlieka traškūs ir kieti. Šeimininkė sako, kad tai garantuoja česnakai, kurių nereikia pagailėti.

Asmeninio archyvo nuotr.

HOKAIDO MOLIŪGŲ SRIUBA

1 moliūgas,
2 bulvės,
1 agurotis, keli nedideli pomidorai,
1 indelis kokosų pieno.

Nenuluptą moliūgą supjaustyti gabaliukais, taip pat susmulkinti ir kitas daržoves. Šeimininkė sako, kad į sriubą deda tas daržoves, kurių tuo metu randa darže, todėl taip pat pataria elgtis visiems šeimininkaujantiems virtuvėje. Išimtis – morkos. Jos šioje sriuboje nepageidautinos.

Visas daržoves sudėti į puodą ir virti, pabaigoje įdėti kelis griežinėlius imbiero šaknies. Išvirtas daržoves sutrinti mikseriu ir supilti kokosų pieną. Pabaigoje pagal skonį dėti druskos ir šiek tiek krapų.

MANTO ADOMĖNO TUVIETIŠKAS LAGMANAS

Reikės 800 g avienos mentės, 2 saldžiųjų paprikų, 2 pomidorų, baklažano, saliero stiebo, morkos (galima nedėti), 5 skiltelių česnako, svogūno, ryšelio šviežių kalendros lapų, aštrios paprikos, druskos, pipirų.

Kubeliais supjaustyta aviena apkepinama, ją išėmus, kepinamos kubeliais supjaustytos daržovės, pradedant baklažanu. Vėl sudedama aviena, įpilama vandens, kad apsemtų, sudedami prieskoniai ir troškinama apie 40 min. Troškinys patiekiamas su storais lakštiniais (arba ryžių miltų) makaronais, viskas apibarstoma smulkiai pjaustyta šviežia kalendra.

IŠ VIRGIO VALENTINAVIČIAUS VIRTUVĖS

VIRTAS UPĖTAKIS

Nedidelį, iki 300 gramų sverianti, išdorotą upėtakį įdėkite į verdantį vandenį ir virkite penkias minutes. Tiek užtenka, kad žuvis lengvai atsiskirtų nuo kaulų ir išliktų tikrasis jos skonis (didesnę žuvį reikia virti ilgiau, kiekvienam papildomam 100 gramų apytikriai pridėti po minutę). Šį patiekalą galima paskaninti lydyto sviesto su trupučiu sutarkuotos citrinos žievelės padažu. Kas mėgsta sodresnius, riebesnius priedus, puikiai tinka sviesto ir grietinėlės pagardas.

FOLIJOJE KEPTAS UPĖTAKIS

Į išvalyto upėtakio pilvą įdėti gabalėlį sviesto, susmulkintų krapų ir lauro lapą. Žuvį suvynioti į foliją ir pašauti į įkaitintą orkaitę. Kepti 20 minučių 180 laipsnių temperatūroje.

KARALIŠKAS UPĖTAKIS

Iš smulkintų alyvuogių, migdolų riešutų, pievagrybių, šlakelio alyvuogių aliejaus ir baltųjų pipirų paruošiame įdarą ir sudedame į žuvies pilvą.

Upėtakį susukame į foliją ir dedame į orkaitę. Kepti tereikia 20 minučių.

SŪDYTAS UPĖTAKIS

Išvalytą upėtakį parai gausiai užpilame akmenine druska. Tada žuvį nuplauname ir dar parai paliekame šaldytuve. O tada – skanaus! Puikus delikatesas, primenantis sūdytą lašišą, bet mažiau riebus – geriausiai tinka plonais griežinėliais ant baltos duonos su sviestu.

ĮDOMU: joje nėra jokių prieskonių mišinių žuviai. Tik druska, pipirai, rozmarinai, imbieras, laurų lapai ir citrina. To užtenka.

Tarp žvaigždžių

Vilija Aleknaitė-Abramikienė su Arvydu Saboniu

Virgis Valentinavičius ir karalienė Elžbieta II

Paulius Saudargas su Vengrijos premjeru Viktoru Orbánu

Kęstučiui Masiuliui ranką spaudžia prezidentė Dalia Grybauskaitė

Mantas Adomėnas su garsiuoju geopolitiku Zbigniewu Brzezinskiu

Rimantas Dagys su Vokietijos užsienio reikalų ministru Joschka Fischeriu

Emanuelis Zingeris ir Irena Degutienė su JAV valstybės sekretore Hillary Clinton

O. Posaškovos, J. Grigelytės ("Verslo žinios") ir asmeninių archyvų nuotr.

Emanuelis Zingeris ir Andrius Kubilius su Rusijos demokratiniu lyderiu Borisu Nemcovu

Audroniaus Ažubalio žodžiai nustebino Hillary Clinton

Audronius Ažubalis ir Margaret Thatcher

Mantas Adomėnas ir žmona Viktorija su Gruzijos prezidentu Micheilu Saakašviliu

Vytautas Juozapaitis su maestro Mstislavu Rostropovičiumi

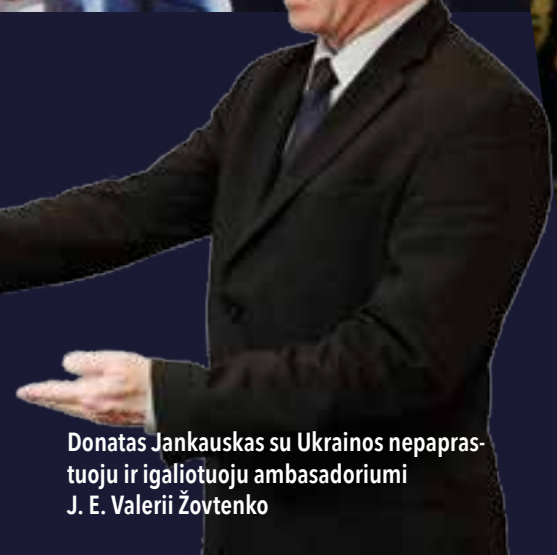

Donatas Jankauskas su Ukrainos nepaprastuoju ir igaliotuoju ambasadoriumi J. E. Valerii Žovtenko

Arvydas Vidžiūnas su Vokietijos prezidentu Romanu Herzogu

ATPAŽINK IR PARAŠYK ŽVĖRELIŲ VARDUS

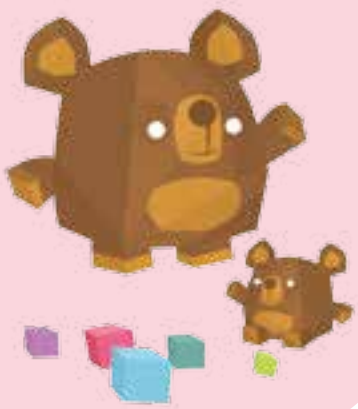

NUSPALVINK SAVO ŠALĮ

Iliustravo: Jonas Zigermanas

ANDRIUS UŽKALNIS

ŠIUOLAIKINIO NEPARTINIO PRISIPAŽINIMAI

Čia dabar tai jau bus: Užkalnis rašo apie politiką. Juk kalbėjo, kad politikon jis nenori. Į Seimą neis (nors, daug kas sako, galėtų: juk pažįstamas). Į partijas stoti atsisakinėjo ir atsisako.

Prisipažinsiu nieko neslėpdamas. Politinė karjera tikrai ne man. Į partijas nenoriu, galbūt ir todėl, kad pasiekęs gyvenimo vidurį (tikiuosi, kad vidurį, nors velniai žino, kiek man numatyta to gyvenimo) svajoju likusią jo dalį nugyventi taip, kad man nebereikė-

Nuotr. M. Dulinskas

tų daugiau nė karto eiti į susirinkimus su protokolais ir darbotvarkėmis, laukti savo eilės pasisakyti, balsuoti už dalykus, kuriems nelabai pritariu, bet matau kaip mažiausios blogybės pasirinkimą.

Tačiau, kai būna rinkimai, einu ir balsuoju. Jei įdomu, balsuoju už konservatorius - na, todėl, kad nemanau, kad tokius kaip aš, gyvenančius savo protu ir iš valstybės paramos nesidairančius, kas nors myli labiau (aš nesakau, kad konservatorių meilės liepsną kasdien jaučiu, bet kitų politinių jėgų švelnumas man dar silpniau jaučiamas, tai štai jums ir prašom). Dar todėl, kad Kubilius mažai ko bijo ir visai neima į galvą, kai jį sudirbinėja už teisingus darbus, ir todėl, kad savo vyriausybėje laiko Šimonytę, kuri man atrodo visiškai nenormali politikė, geraja prasme.

Šimonytė neturi jokio pakantumo kvailiams (man kartais atrodo, kad ir Kubilius neturi, bet jo liežuvis ne toks aštrus), o pakantumas kvailiams ir jų tėviškas glostymas yra kone neišvengiamas politiko bruožas. Finansų ministrė, rodos, įgyvendina pakeistą škotų karališką šūkį: "Niekas mane užpuolęs neliks nenubaustas" - Šimonytės atveju, "niekas mano akivaizdoje nebaudžiamas nenusišnekės". Taip ir reikia.

Aš pats nepakantus kvailiams ir todėl politiku negalėčiau būti, nes manęs neišrinktų: aš ne tik negalėčiau žadėti nesąmonių, bet dar ir pavijęs apločiau už tokių pažadų prašymus. Reikalauti sau daugiau kitų sąskaita ("duokit mums ir atkirpkit nuo jų, jiems ir taip gerai") nėra žmogiška. Tai amoralu ir kiauliška.

Man politika atrodo nedėkingas darbas. Pinigai ne tokie jau dideli (jeigu manote kitaip, tai tik dėl to, kad jūsų vaizduotė nelaki ir keli tūkstančiai litų Seime jums atrodo kaip svajonių darbas, tačiau daugumas iš tų, kas to darbo imasi, galėtų kitur uždirbti žymiai daugiau, nes turi vieną svarbiausių sekmės bruožų: užsispyrimą, na, ir dar storą odą).

Dėkingumo politikams nebūna arba jis ateina tuomet, kai karjera būna jau pasibaigusi. Išskirtiniais atvejais itin iškilių politikų nekenčia ir vėliau - senutė Margaret Thatcher susilaukia jaunų ir uolių Britanijos kairuolių juokų internete "kaip mes švęsime jos laidotuves". Ronaldo Reagano nuo neapykantos neišgelbėjo net kelionė Anapilin.

Man politika - vienas tų darbų, kurio reikalingumą suvokiu, bet pats dirbti nenorėčiau (gal ir todėl, kad žinau savo galimybių ribas). Man patinka švarūs ir sveiki dantys, bet tapti odontologu ar dantų higienistu negalėčiau. Aš suvokiu, kad visuomenei reikia policijos, kuri ne tik prie kelių greitį matuoja, bet ir priversta dirbti su banditais, valkatomis, suirusiais kūnais, landynėmis ir tokiais kraupumais, kurių mes su jumis dažnai net neįsivaizduojame. Bet policininku pats nebūčiau.

Todėl lig šiol esu nepartinis, nes geras partijos narys iš manęs nesigautų, o bet kokiu būti nenoriu. Džiaugiuosi, kad savo politinių pažiūrų man gėdytis nereikia, kad galiu gyvenime kalbėti ir galvoti, kaip man tinka, ir tuo pačiu metu užsiimti savo veikla, nesusijusia su valstybės valdymu. Man atrodo, kad taip iš manęs bus daugiau naudos.

Politinė reklama bus apmokėta iš TS-LKD politinės kampanijos sąskaitos. Rengė politinė partija „Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai“. Spausdino „RENEprint SIA“. Tiražas 140 000 egz.

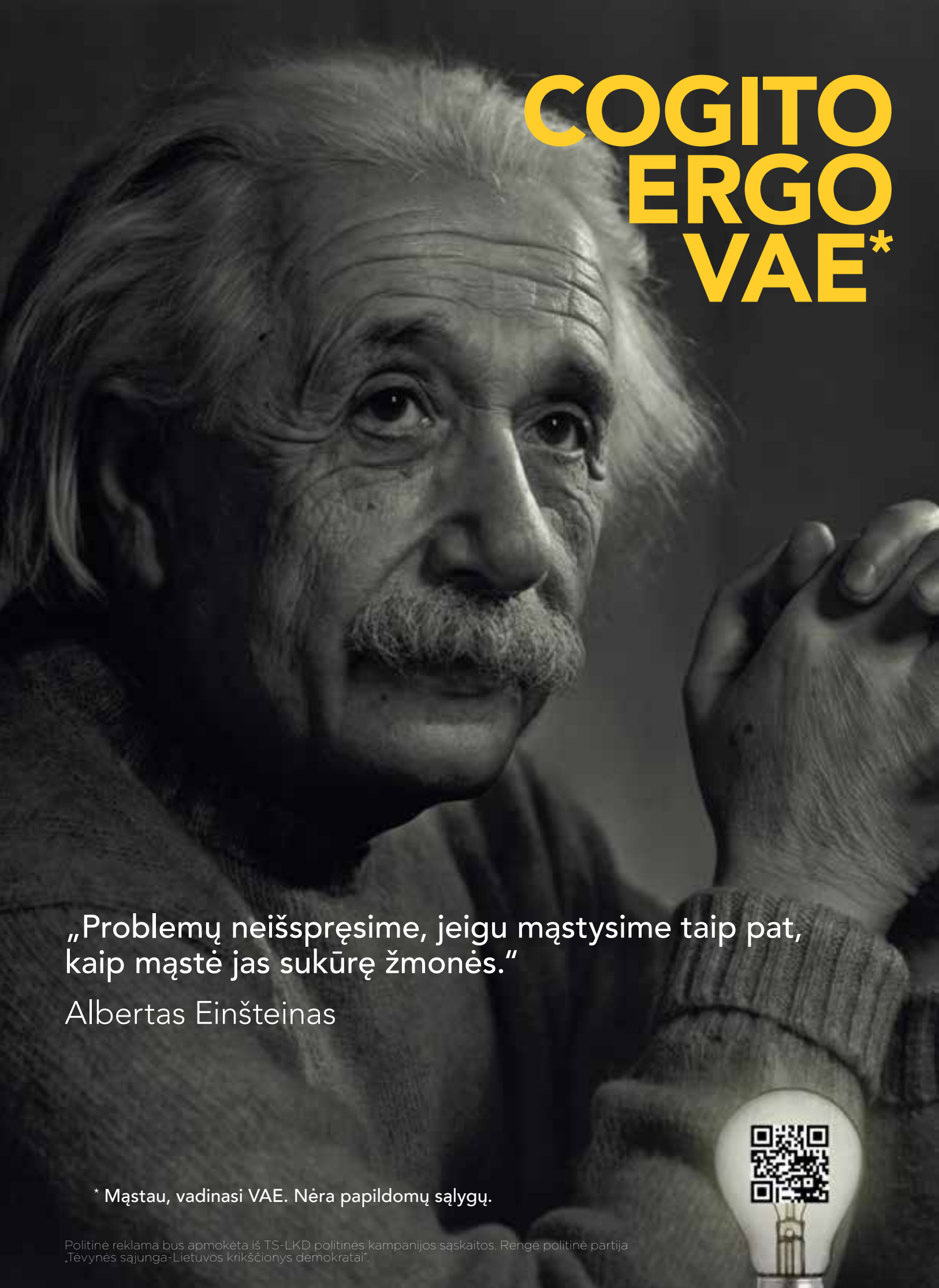
COGITO
ERGO
VAE*
„Problemų neišspręsime, jeigu mąstysime taip pat, kaip mąstė jas sukūrę žmonės.“
Albertas Einšteinas
* Mąstau, vadinasi VAE. Nėra papildomų sąlygų.
Politinė reklama bus apmokėta iš TS-LKD politinės kampanijos sąskaitos. Rengė politinė partija „Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai“.